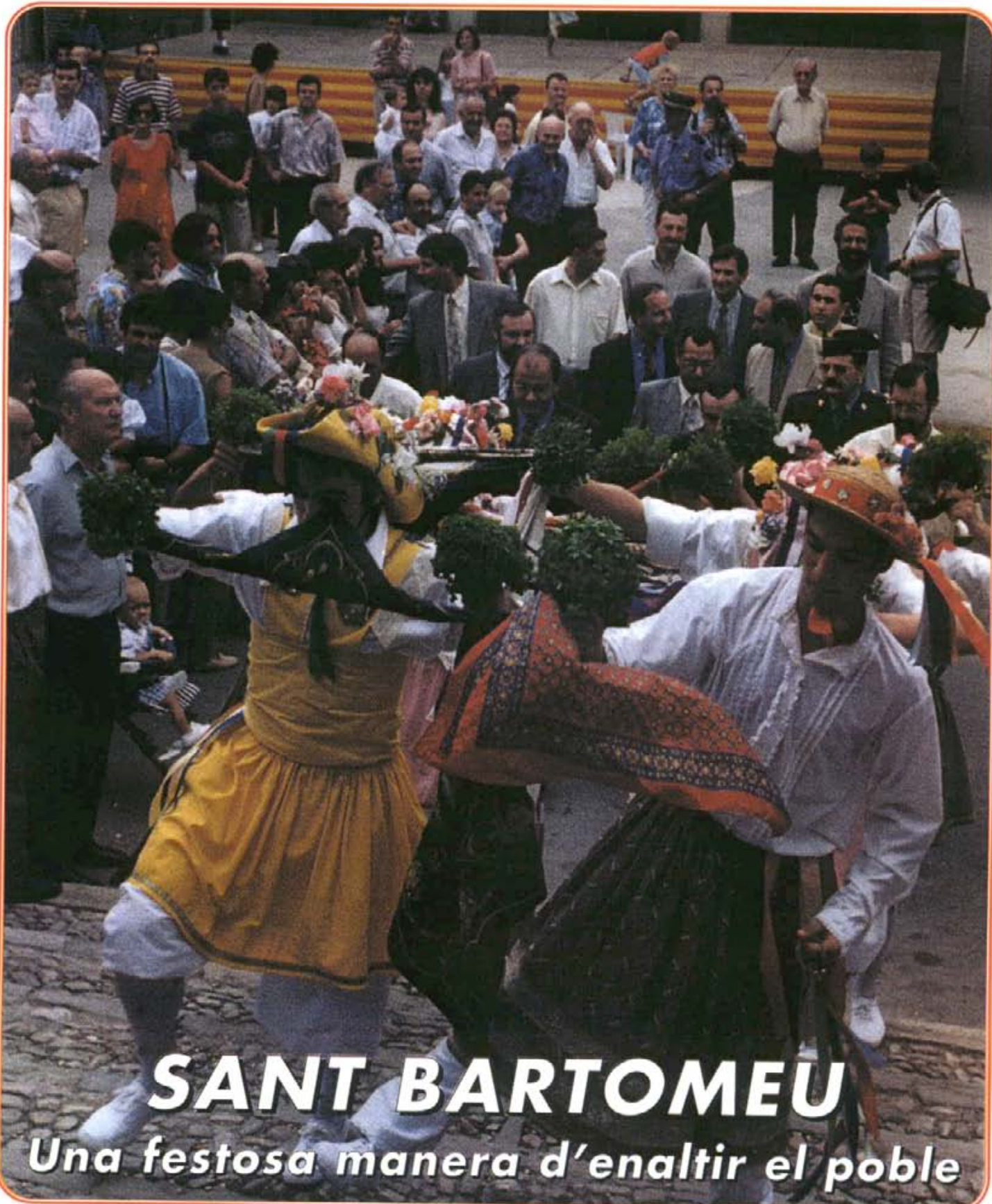

BONA PAU

Nº. 534 - Any XLV - MONTUÏRI - AGOST - 1997

SANT BARTOMEU

Una festosa manera d'enaltir el poble

El final del carrer del Molinar canvia de fesomia: s'hi fan bastants reformes, si bé no es toca l'estructura dels molins de Can Ferrando ni la del de Can Perons

Història oral

Sembla que mitjançant un conveni entre la Conselleria de Cultura del Consell Insular de Mallorca i la Universitat de les Illes Balears es passaran a format digital la majoria de les cintes magnetofòniques enregistrades per Joan Miralles i Monserrat, a les quals es troba reflectida de forma oral bona part de la recent història de Montuïri que oferiren els 21 vells i velles, que agafa des de la Restauració fins a la guerra civil (1874-1936), contingudes al llibre "Un poble, un temps". Així s'evitarà la pèrdua i degradació d'unes valuoses investigacions de cultura popular oral que afecten directament el poble de Montuïri.

BONA PAU Montuïri

Director: Onofre Arbona Miralles

Redactor en cap: Gabriel Gomila Jaume

Redactors i col·laboradors:

Joan Miralles i Monserrat, Catalina Sastre Pericàs, Mateu Rigo Bonet, Guillem Mas Miralles, Miquel Martorell Arbona, Gaspar Socias Mora, Antoni Mateu Socias, Onofre Torres Ramis, Melcior Nicolau Jaume, Antoni Mesquida Llinàs, Joan A. Payeras Ramonell, Joan Barceló Cerdà, Catalina Barceló Mayol, Josep Oliver Verd, Rafel Pons Mairata i Felip Munar i Munar.

Administració: Martí Ferrer Sampol

C/ Es Pujol, 5 - 07230 Montuïri - Tlf. 64 66 93

Imprimeix: Tirrena, S.A. Manacor

Depòsit legal: PM 133 - 1958

Nota: Les opinions aparegudes en els articles firmats, sols són atribuïbles als seus autors.

ES GRAONS

Drestigiós

La modificació i posterior obertura d'Es Figuerol Nou com hotel rural, amb les nombroses reformes, millores i esvel acondicionament, donen a aquell indret un aire distingit i de bon gust, tant que la gent que acudí a la inauguració romangué embadalida.

Lleugeresa

No és normal que es faci una crida com la que es féu dia 19 de juliol, anunciant una gelatada a plaça, per tal que molta gent fes bulla amb els nuvis. A uns els va caure simpàtic, el fet, i altres ho trobaren fora de lloc. De totes maneres si es vol que la gent continuï tenint credibilitat amb les crides, s'hauria d'observar més serietat i manco lleugeresa.

BREUS

Els Concursos literaris

17 treballs s'han presentat per participar al concursos literaris d'enguany, dels quals 15 són pel VI de Conte Curt i 2 pel Concurs Juvenil. En canvi no s'ha presentat cap concursant per a la beca d'investigació, si bé enguany s'entregaran els premis als dos projectes atorgats l'any passat.

Punt d'informació juvenil

El Punt d'Informació Juvenil de Montuïri, el qual està a cura de Catalina Barceló Mayol, roman instal·lat a la Casa de la Vila i presta atenció al públic els divendres de les 6 a les 8 de l'horabaixa i els dissabtes, de les 11 a les 13 h.

Divergències sobre els cursos de natació

Els partits de l'oposició en alguns diaris de Ciutat varen atacar l'Ajuntament per haver augmentat, segons ells, sense motiu, en 3.000 pessetes la quota del dos mesos dels cursos de natació a la piscina municipal. El regidor d'esports es defensava dient que era degut que la gent de Montuïri preferia els monitors d'anys anteriors i adduïa que en el passat juliol hi participaren 150 persones, 50 més de l'any passat.

Morí la mare del Rector

A Ciutat, dia 24 de juliol passat morí Magdalena Ramis Bibiloni a l'edat de 78 anys, la qual passava llargues temporades a Montuïri. Als funerals celebrats a Sa Vileta hi assistí un bon grapat de montuïrers. Des d'aquí feim arribar el nostre condol al Rector, Onofre Torres Ramis, i als altres familiars.

El museu de Son Fornés

L'equip de govern de l'Ajuntament de Montuïri ha calculat que el museu de Son Fornés que s'instal·larà en el Moll des Fraret, costaria 700.000 pessetes anuals de manteniment. De totes maneres l'Ajuntament necessita inicialment un milió de pessetes per a la seva instal·lació.

Dos dits de seny

Les faltes d'altri no ens justifiquen

És una mostra palpable que les faltes d'altri no ens justifiquen. Una evidència que desapareix quan som nosaltres mateixos els qui hi estam involucrats.

Pocs són els qui no s'excusen quan se'ls descobreix en una falta. Generalment diuen: "aquell també ho fa", com si les faltes dels altres constituïssin un dret del qual no volem que ens privin.

Fins i tot arriba el cas de tornar l'acusació a l'acusador: "I tu què dius, si també ho fas?". O tal vegada ens reprendran dient-nos: "I tu fas altres coses! És que tal vegada són millors?" O sia que ens tornen l'acusació per partida doble.

Altres vegades ens reprendran dient-nos: "I tu qui ets per jutjar-me?". O bé se'ns retraurà una tara o una raó d'inferioritat. O per exemple ens acusaran que els hem retret el defecte amb un to desagradable —com si el fet desagradable no ho fos en sí mateix, sinó en la forma—; o perquè ho hem dit d'una manera incorrecta, o perquè l'acusació és inoportuna, o que la nostra postura és antipàtica, o que ho hem pronunciat en un to de presumpció extavangant, o que la nostra intenció és malintencionada...

I així resulta que per tal d'evitar un reprotxe, moltes vegades deixam d'advertir l'altre, ja que ens exposam a perdre la seva amistat per tota la vida, sobretot si intuïm que aquell no es vol corregir.

Sabem que hi ha persones que no es volen esmenar fins i tot reconeixent les seves faltes. De totes maneres la postura del qui vol fer-los una indicació no ha de ser mai la de considerar-se perfecte, sinó, més bé, la de tenir defectes més grossos que els que té aquell a qui volem corregir. I pensar sempre que les faltes d'altri no ens justifiquen.

Salomó

Sant Bartomeu és...

- Una **retrobada** familiar amb els seus.
- Una **topada** amb tots els amics i coneguts.
- Una **celebració** per compartir alegries i inquietuds.
- Una **mostra** agradosa de solidaritat amb tothom.
- La **prova** clara de pervivència d'un poble.
- Una **tradicció** viva arrelada en la identitat montuïrera.
- Una **manera** particular de retrobar-se amb la seva història.
- Un **fonament** gojós d'estrènyer llaços.
- L'**estil** propi i únic de delectar-se amb els Cossiers.
- Una **realitat** important dins la nostra vida.
- Una **fiesta** completa per viure-la amb goig i alegria.
- Una **oportunitat** per compenetrar-se amb el poble.
- La **cita** anual amb tots els qui se senten montuïrers.
- La **fiesta** antiga, nova i diferent per encontrar-se.
- Una **data** que ens fa conscients que som un poble concret.
- Una **sortida** al carrer per participar activament de les festes.
- Un **dret** d'exercir l'alegria per tot arreu.
- Una **crida** a tots els qui viuen fora i se senten montuïrers.
- Un **motiu** alegre per ressuscitar l'estimació al nostre poble.

O. Arbona

BIBLIOTEQUES DE MALLORCA

CENTRE COORDINADOR

Biblioteca Municipal de Montuïri

NOVETATS BIBLIOGRÀFIQUES

- *Boj, Isabel.*- **El naixement de l'urbanisme en el territori català: l'Edat del Bronze.**- Barcelona: Graó, 1996.
- *Cañellas, Nicolau S.*- **El paisatge de l'Arxiduc.**- Palma: Institut d'Estudis Baleàrics, 1997.
- *Cavalli-Sforza, Luca.*- **Qui som: Història de la diversitat humana.**- Barcelona: Proa, 1996.
- *Compte, Ramon.*- **L'astronomia a Mallorca.**- Palma: El Tall, 1991.
- *Constantino, Carles.*- **Els bolets de les Balears.**- Palma: Micobalea, 1996.
- *Domenge, Joan.*- **L'obra de la Seu: el procés de construcció de la Catedral de Mallorca en el trescents.**- Palma: Institut d'Estudis Baleàrics, 1997.
- **Diccionario práctico de americanismos.**- León: Everest, 1996.
- *Ferrà-Ponç, Damià.*- **Escrits sobre Llorenç Villalonga.**- Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Monserrat, 1997.
- *Gimenez, Mª Cristina.*- **El vidre bufat a Mallorca.**- Palma: Àmbit Serveis Editorials, 1996.
- *Grau, Ramon.*- **Investigar: una aproximació al treball científic.**- Barcelona: Graó, 1996.
- *Julivert, Maria A.*- **Primats.**- Barcelona: Parramon, 1996.
- *Julivert, Maria A.*- **Llops.**- Barcelona: Parramon, 1996.
- *Julivert, Maria A.*- **Rapinyaires.**- Barcelona: Parramon, 1996.
- *Juan Vidal, J.*- **El sistema de Gobierno en el reino de Mallorca: siglos XV-XVIII.**- Palma: El Tall, 1996.
- *Mazenod, Lucienne.*- **Diccionario de mujeres célebres.**- Madrid: Anaya, 1996.
- *Moreno, Julia.*- **El Cercano Oriente: 1914-1991.**- Madrid: Akal, 1996.
- *Racionero, Luis.*- **La cárcel del amor.**- Barcelona: Planeta, 1996.
- *Sabaté, Flocel.*- **Canvien el temps, canvien els noms: vida domèstica del segle IX al XVIII.**- Barcelona: Graó, 1996.
- *Sastre, Jaume.*- **Alguns aspectes de la vida quotidiana a la Ciutat de Mallorca: època medieval.**- Palma: Institut d'Estudis Baleàrics, 1997.
- *Soler, Antonio.*- **Las bailarinas muertas.**- Barcelona: Anagrama, 1997.- *Tolosa, Ferran.*- **La veu, l'eina oblidada.**- Palma: Edicions Ferran Sintès, 1995.
- *Trias Mercant, Sebastià.*- **Antropologia de la cuina mallorquina.**- Palma: El Tall, 1993.

**Consell Insular
de Mallorca**

HORARI

De dilluns a divendres: de les 17 a les 20 h.
Dissabtes: de les 10 a les 13 h.

La prosa de Ramon Llull

Per què aquesta insistència en Ramon Llull? Fa mesos que don voltes a aquest personatge. Per què això? Hi ha alguna causa justificant?

Totes les nacions tenen figures emblemàtiques, distintius visibles d'elles, símbols de la seva història, dels seus ideals, del seu caminar fecund pel temps, fins i tot dels seus projectes de futur. En són exemples el Cid pels espanyols, Joana d'Arc pels francesos, el Mahatma Gandhi pel indis i d'altres.

En literatura passa el mateix. Recordau Miguel de Cervantes per a la literatura castellana, Dante per a la italiana, Shakespeare per a l'anglesa. No sé desitriar l'autor emblemàtic francès. Quan es compara l'actitud de França i Espanya respecte dels seus valors nacionals, de vegades es ressalta la fòbia d'aquesta darrera per tota cosa pròpia i la simpatia de la primera per tota manifestació cultural francesa. Allà on s'alaben pràcticament tots els autors és difícil elegir-ne algun. Però és clar que dins la literatura catalana la figura emblemàtica per excel·lència és la del mallorquí Ramon Llull.

En conseqüència té sentit fer un esforç aproximatiu a tal personatge en un doble sentit, de part meua i de part vostra, lectors interessats. De part meua insistint mes darrera mes, intentant manifestar-vos valors del nostre gran intel·lectual-escriptor. I de part vostra, deixant-vos esser blanc de la meua insistència, impregnant-vos dels continguts dels meus escrits i, en el moment oportú, posant-

vos en contacte directe amb alguna obra de Ramon Llull, llegint-lo. Llegir-lo no és fàcil, exigeix un esforç al lector actual, però d'això ja en parlarem en el número vinent de **Bona Pau**.

En el meu treball anterior vaig escriure la data de l'últim quart del s. XIII quan un català del Rosselló féu una traducció de la "Legenda Aurea", oferint en ella trets dialectals rossellonesos. Vaig suplicar-vos tenir-ho en compte per a comprendre millor una afirmació molt propera.

Abans de fer-la hem d'aclarir una cosa: Què és un tret dialectal? El significat interessant en aquest punt de la paraula *tret* és la característica determinant d'una qualitat. Per exemple: la capacitat golejadora d'en Ronaldo és el seu tret característic determinant de la seva qualitat futbolística tan apreciada pels diversos clubs. Un tret característic origina una qualitat, una manera, un estil de fer, d'actuar. *Dialectal*, relatiu a un dialecte, parla caracteritzada per un conjunt de particularitats locals si se la considera en relació amb la seva llengua mare, de caràcter més ampli, nacional. Per exemple: quan la llengua mare vol expressar la idea "home jove" té una sèrie de possibilitats, tècnicament anomenats *sinònims*, com adolescent, al·lot, jove, jovencell, mosso, noi, xaval, xic (i el seu diminutiu xiquet), xicot i altres possibilitats. Totes aquestes paraules, totes elles, són constitutives del cos de la llengua mare, totes elles són legítimes, en plenitud de dret i en el mateix nivell lingüístic.

Aquest "status" igual de totes elles no és obstacle, no és de cap manera inconvenient en la parla oral diària; en un determinat lloc la manifestació "al·lot", en un altre la manifestació "noi" o en un altre la manifestació "xiquet". Aquest tret característic de cada diferent lloc farà concloure que en el primer cas es tracta d'una qualitat de

mallorquí en l'usuari; en el segon, d'una qualitat de barceloní, en l'usuari, per exemple; en el tercer cas, d'una qualitat de valencià en l'usuari.

Però aquesta preferència i fins i tot exclusivitat en el pla de la llengua parlada, tampoc ha de ser obstacle, ha de ser inconvenient en el pla de la parla estàndard i en tot cas en el pla de l'escriptura o de la literatura en general, de poder conèixer i usar els altres sinònims. Tècnicament aquesta coneixença i possibilitat d'ús es diu *riquesa de vocabulari*, abundància tan desitjada i laboriosament cercada per tot bon escriptor, com admirada per tot bon lector.

Però la riquesa dialectal legítima, desitjable, cordial, entranyable pot tenir un efecte negatiu damunt la llengua mare, com és el fragmentar-la i, després d'haver desvinculat literàriament llocs abans tan identificats lingüísticament, desintegrar-la. Les nacions es defensen d'aquest perill i protegeixen la llengua pròpia amb institucions respectuoses amb les varietats dialectals, però, a la vegada, protectores de la cohesió i unitat de la llengua mare. Pensau en la "Real Academia de la Lengua" respecte del castellà, l'"anglès de la Reina" usat per la BBC londinenca o la Cort i la Cancelleria de la dinastia catalana amb la seva llengua.

L'afirmació molt propera al·ludida fa uns pocs paràgrafs assegura que la prosa de Ramon Llull, entre d'altres propietats, representa la unificació supradialectal del català d'aleshores, reglamentat ja des del mateix segle XIV per la Cancelleria reial, gràcies a la qual conservarà la seva dignitat i evitarà la possible fragmentació o, pitjor encara, desintegració per un excés de dialectalismes (I, 340).

Aquesta unificació, i és una segona característica de la prosa lul·liana, està feta des de la seva llengua nadiua que, segon Martí de Riquer "coneixia i dominava com ningú no l'ha coneguda i dominada mai més..." (I, 338). Ramon Llull escriu des de la ciència, no des de la visceralitat i/o servilisme polític.

Com a tercera característica de la prosa del Doctor Il·luminat citaré aquestes paraules, jo no m'atreviria a ser tan rotund, del nostre autor de sempre: "Cas singular el de la literatura catalana, la prosa de la qual es pot dir que dona fe de vida ja perfecta i insuperable, car ningú no ha escrit després un català millor que el de Llull (I, 14).

Josep Oliver i Verd

20 d'abril de 1954. Festa des Puig.- Allà dalt es fotografiaren Miquel Fiol, Margalida "Solandera", Francisca Mora "sa Ros-sa", Joan Daviu, Antònia Verger "Mianes", la mare de ses "Solanderes", Marita Munar, Pau de Son Toni Coll i Andrevà.

El joc (i II)

Dins la cultura popular

Dins l'ampli ventall que suposa "jugar", els jocs populars i tradicionals ocupen un lloc privilegiat per tot el bagatge que aporten de transmissió cultural de les tradicions populars. Són fruit de la saviesa del poble, del desig de vida de molts homes i dones, nins i nines, que dia rera dia han anat copsant la bellesa i la duresa de la vida, atrapant-la amb petits jocs, símbols de les seves vivències i de les llargues hores de convivència. Els jocs populars són jocs típics de cada país i, alhora patrimoni de la humanitat, ja que es troben escampats arreu del món.

Dins aquest grup trobam els jocs tradicionals, aquells que ja han estat populars, que han sobreviscut al temps, passant de generació en generació, fins arribar als nostres dies. Els jocs tradicionals formen part de la manera de ser de tot un poble, perquè a través d'ells podem esbrinar com i què pensaven, com es divertien, quines normes s'establien i quins anhels movien els nostres avantpassats. Els jocs són una part fonamental dins el món de la cultura popular i com tot, pateix els efectes de les modes: hi ha temporades que es juga a "saltar corda", o a "mocadoret" o a "canviar-se cromos", i de cop es passa a uns altres jocs de carrer. N'hi ha, però, que sempre estan de moda: "conions amagats", "conions encaçats"...

La imaginació dels nins és molt important en la seva manera de jugar, en-

cara que segueixin les formes tradicionals, ells poden modernitzar els jocs, modificar-los en alguns aspectes, inventar noves cançons... Especialment la imaginació juga un paper molt important a l'hora de crear objectes per jugar, sobretot quan no es disposaven de les joguetes fetes "en sèrie", iguals per a tothom, sense gaires possibilitats de manipulació. Jugar a representar, a fer veure que un és un personatge i representa el seu paper, és universal i intemporal: sempre s'hi ha jugat -encara que ara semblin una novetat els "jocs de rol".

Cal remarcar, també, que en la infantesa els jocs dels nins i de les nines segueixen camins diferents -sobretot temps enrere-, encara que de vegades juguen plegats. Hi ha jocs que són d'ambdós sexes -"conions"-, però n'hi ha que són només d'un dels dos -"jugar a cuinetes", "a botigues"- . Aquesta diferència ha perviscut en tota la història, però actualment els jocs i les joguetes ja no són tan sexistes -almanco explícitament, encara que molts d'ells porten un sexisme encobert i molt més perillós.

Els jocs en el futur

És evident que els jocs de carrer ja no tenen la vitalitat d'anys enrere. Els jocs tendeixen a individualitzar-se i a perdre, d'aquesta manera, el poder socialitzador que comporten. L'escola ha conservat i

La imaginació implica un paper important a l'hora de crear objectes per jugar

revitalitzat molts dels jocs que antany eren propis del carrer tot farcint-los d'una estratègia pedagògica i terapèutica programada. Però -i sempre generalitzant- de cada vegada més els nins i les nines pugen "ocupats" en massa coses per poder "perdre el temps" amb jugar. Si féssim una anàlisi dels entrebancs que anam posant els adults als nins i a les nines a l'hora de jugar ens adonarem que hem deixat de donar la importància que té el joc per al desenvolupament psíquic i motor dels infants. Veig una imatge fosca d'un al.lot davant un ordinador amb el qual es comunicarà -i fixem-nos que, paradoxalment, aquesta és la paraula clau: comunicació, en tots els sentits- amb tot el món, tancat a un racó de la seva habitació. Un nin a qui no li farà falta parlar amb els companys, ni la informació que pugui obtenir, perquè "la màquina" ja s'encarregarà d'atreure'l i de donar-li "tota" la informació que qualcú haurà programat per a ell. Un futur mecanitzat, robotitzat, en el qual l'espontaneïtat haurà perdut tot el poder i on els infants aprendran a ser adults abans de conèixer la força meravellosa de la infantesa, el dret a ser feliços en cada una de les etapes de la vida a través dels descobriments i avanços propis.

Pot semblar molt negre aquest futur que us he endevinat, però si l'expòs així és perquè en veig el perill imminent; perquè els adults estam fent un món on la uniformitat és sinònim de progrés i on la diferència és penalitzada amb la marginació. Tant de bo que aquesta reflexió serveixi per adonar-nos-en a temps, per començar a pensar en el futur que llauram per als nostres fills.

Felip Munar i Munar

Casa
SAMPOL
SEBASTIANA SAMPOL MAYOL

I-luminació decorativa
Làmpades intempèrie
Pantalles
"Apliques"
Regals
Articles decoració

Carrer Missió, 14 (Travessia Oms) Tlf. 72 67 78 **Palma de Mallorca**

S'ha dit que... A MONTUÏRI

... dia 4 de juliol s'escolà no podia obrir l'església perquè un ca que estava fermat a una baula de sa porta s'hi afuava. Va haver d'anar a cercar l'amo des ca i així pogué entrar. Després el va fermar a un altre lloc, també de la façana de l'església... i a damunt es graons... era un espectacle veure allà un ca gros lladrant.

... hi ha gent, sobretot d'edat, que no disposa de mitjà per poder-se traslladar a l'hospital de Manacor i demana -i exigeix en quan sia possible- que per qui toqui se li solucioni aquest problema.

... segons han explicat a aquesta secció, es motiu des per què enguany no hi ha hagut es "campus de bàsquet" promès per a aquest estiu es degut que a ses escoles hi ha obres, que era on havien de romandre es participants.

... han tornat arribar queixes a aquesta secció, ara contra tractoristes i conductors de sa maquinària pesada que va pes camps. Alguns d'aquests, sense voler, ha mogut sa fita de certes propietats, la qual cosa ha estat motiu de disgusts i quasi bregues. Es demana que vagin alerta i que si se'n mou qualcuna la tornin posar al seu lloc d'abans.

... bastants de veïns des carrer de Palma es queixen perquè precisament per davant ca seva han deixat sense asfaltar i això que és des llocs on era més necessari, ja que és es de més trànsit des poble. (Convé que sàpiguem que essent carretera el seu asfultat no està inclòs dins es carrers des poble).

... alguns veïns amb el desig de col·laborar demanen a s'Ajuntament que convidaria asfaltar s'indret allà on ara hi han traslladat es contenidors, ja que, cas contrari, ben prest no hi haurà qui hi vagi.

... cada vegada que s'esquitxen amb herbicida ses voreres de ses carreteres des voltants de Montuïri féren es sembrats de ses propietats confrontants. Però

CAÇA A MONTUÏRI APROVACIÓ DEL PROJECTE "CONILL IMMORTAL"

És hora de comprar accions a ses cases de municions (Dibuix de Rafael Pons)

aquest darrer pic s'han passat i sa gent nafrada està tota enfadada ja que no podran enfilar tomàtiques perquè s'herbicida procedent de s'esquitxada de sa carretera ha fet malbé algunes plantades de tomàtiques i mongeteres.

... si l'any passat per tragar s'anyada feia mal transitar pes camins des nostre terme a causa de molts de clots, enguany ha estat pitjor, ja que n'hi ha més i grossos. I si se torben a tapar-los a qualcun hi cabrà un camionada d'asfalt.

... a n'en "Tavel" li robaren es motoret i després de molts de maldecaps i de cercar-lo aquí i allà, a la fi el va trobar a Sa Pobra. I això que per dur-lo-se'n varen haver d'obrir una barrera privada... no és que estàs an es carrer.

... i que ningú traveli quan el dimoni l'encaïci, que si no, ho haurem de posar en aquesta secció.

Molts d'anys!

En Xerrim

Taller mecànic Planxa i pintura

Constantino Ruiz González

*Vos desitja bones festes de
Sant Bartomeu i molts d'anys!*

C/ Ramon Llull, 46

Tlf. 64 61 84

Montuïri

Programa de les festes patronals de Sant Bartomeu, 1997

Divendres, dia 8

"III Setmana Fotogràfica Sant Bartomeu 97" (del 8 al 14 d'agost). Tema: animals del nostre entorn.

Dissabte, dia 9

A les 19 h: Partit de presentació del CE Montuïri, de Regional Preferent: Montuïri-Andratx, de III Divisió.

Diumenge, dia 10

A les 21 h: Inauguració del "XXV Torneig de Sa Llum". Presentació de tots els equips participants. Presidirà Àngel Mª Villar, President de la Federació Espanyola de Futbol.

A les 21'30 h: Partit inaugural. Mallorca-Selecció Balear sub-18 (Juvenils)

Dijous, dia 14

A les 20 h: Exposició de pintura al Puig de Sant Miquel a càrrec de Russ Lara.

A les 21 h: Exposició de pintura a càrrec de Daniel Codorniu, i de ceràmica de Jean Anne, a ca Na Jerònia Sampol (Pj. Major, 4).

A les 22 h: Pa amb oliada. Preus populars, en el Puig de Sant Miquel.

A les 24 h: Concert *Art Acústic Band*, en el Puig de Sant Miquel

Divendres, dia 15

A les 19 h: Sortida dels Cossiers i dimoni des de l'Ajuntament.

A les 21'30 h: Missa de la Mare de Déu Assumpta. A continuació, pregó de festes a l'església parroquial a càrrec de Catalina Cirer, Delegada del Govern. Tot seguit lliurament dels premis dels següents concursos literaris: "VI de Conte Curt Sant Bartomeu 97", "II de Conte Curt per a menors de 25 anys, locals" i de la "I Beca d'Investigació".

A les 22'30 h: Concert per la Banda de Música de Montuïri dirigida per Pere Miralles.

A les 24 h: II Aniversari de Ca na Poeta: concert de Rock

Dissabte, dia 16

A les 19'30 h: A la Plaça Major: Gelatada amb coca organitzada per la Parròquia de Sant Bartomeu, amb col·laboració amb l'Ajuntament, a benefici de les obres dels grans. Tot seguit, ball de bot per a tot el poble amb la col·laboració d'Aires de Pagesia de Sant Joan.

A les 22'30 h: Nit de teatre amb l'obra "Operació Fígues seques" del grup "Picadís Teatre".

Diumenge, dia 17

A les 19 h: Missa a l'Església Parroquial

A les 19'30 h: A les Plaça Major: "XXVI Homenatge als Majors de 80 anys" i als qui enguany compleixen les noces d'or. Acte organitzat per l'Associació de Persones Majors i patrocinat per "Sa Nostra".

Dimarts, dia 19

A les 11 h: A la Plaça Major, Concurs de dibuix per als nins i nines. Patrocina "La Caixa".

A les 16 h: A la Plaça Major, Dia del Medi Ambient "Mallorca recicla". Campanya d'educació i sensibilització ciutadana.

A les 19'30 h: Conferència-col·loqui a la sala d'actes de l'Ajuntament. "Què passa amb el fems? Què passa amb els medicaments?" Acte promocióat pel CIM.

Dimecres, dia 20

A les 18 h: En Es Dau: Activitats per als nins i nines.

A les 22'30 h: Vetllada de futbolín a la Plaça Major. Organitza Can Pieres i Ca na Poeta.

Dijous, dia 21

A les 18 h: En Es Dau: Activitats per als nins i nines.

A les 19 h: Exposició d'olis i aquarel·les, de Magdalena Sastre Ramón. C/ Jaume II, 28

A les 22'30 h: Vetllada de dards a la Plaça Major. Organitza Pub Ca na Poeta i Bar Can Pieres

Divendres, dia 22

A les 18 h: En Es Dau: Activitats per als nins i nines.

A les 21 h: Final del XXV Torneig de Sa Llum en el camp de futbol Es Revolt.

A les 21 h: Exposició de pintura a plomí a càrrec de Bernat Colomar. Carrer Major n°. 2 (Antic bar Can Xorri)

Dissabte, dia 23

A les 19 h: Sortida dels Cossiers i Dimoni des de la Casa de la Vila.

A les 19'15 h: A l'església parroquial: Completes cantades per la Coral "Mont-Lliri", dirigida per Baltasar Fiol, i veneració a Sant Bartomeu. Entrega de l'alfabeguera.

A les 21 h: Exposició de pintures i dibuixos a càrrec de Catalina Sastre Pericàs. Carrer Major n° 24.

A les 21'30 h: Missa dominical.

A les 23 h: Revella i concert per la banda de Música de Montuïri dirigida per Pere Miralles.

A les 0'30 h: Berbena en Es Dau amb els conjunts "Casablanca", "Canyamel".

Diumenge, dia 24

A les 9 h: Albada al so de les xeremies.

A les 10 h: Sortida del Cossiers i Dimoni.

A les 11'30 h: Eucaristia solemne en honor de Sant Bartomeu. Predicarà Mn. Antoni Riutord Fullana, rector solidari d'Algaida. Cantarà la Coral "Mont-Lliri" dirigida per Baltasar Fiol. Els Cossiers ballaran l'Oferta.

A les 13 h: Amollada de coloms a càrrec del Club Columbòfil Missatger de Montuïri.

Recepció per a tot el poble a l'Ajuntament i ball dels Cossiers.

A les 16 '30 h: Tirada popular de coloms. Organitza la Sodedat de Caçadors a Sa Torre.

A les 17'30 h: Cercaviles amb les activitats realitzades pels nins els dies 20, 21 i 22.

A les 18'30 h: A les Plaça Major el grup de teatre "Lubric, teatre de titelles" presentarà l'obra "La làmpada meravellosa" (Col·labora "Sa Nostra").

A les 19 h: Festa infantil a la Plaça Major amb els coneguts pallassos, hereus dels pallassos de la "Tele", "Los Gabitos".

A les 19 h: Partit de futbol en "Es Revolt" de l'Preferent: Montuïri - Son Roca

A les 21 h: Eucaristia Dominical.

A les 21'30 h: Concert a l'església parroquial a càrrec de Chantol Mathieu, arpa i Xavier, Relats, flauta.

A les 22 '30 h: Concert per la Banda de Música de Montuïri dirigida per Pere Miralles.

A les 24 h: Gran berbena en Es Dau amb els conjunts "Cala Agulla", "Ossifar" i "Lolo's Band".

Dilluns, dia 25

A les 5'30 h: Festa de s'aigua a l'Anònim Pub.

A les 11'30 h: A la Plaça Major: Corregudes de cintes, joies, estirar corda, rompre olles, etc.

A les 16'30 h: Carreres ciclises: III Prova de bicicletes contra-rellotg. I carrera local, circuit urbà. Premis per a tots els corredors. organitza Club Ciclista de Montuïri. Patrocinen: Ajuntament de Montuïri, "Sa Nostra", Bicycletes "Can Botelles", Whisky J.B., embotits Montuïri, S.A. i Winterthur, Assegurances.

A les 22'30 h: Lliurament dels premis de la "III Setmana Fotogràfica Sant Bartomeu 97".

A continuació: Espectacle de fi de festes a la Plaça Major: Espectacle còmic musical. Revista 3 Continents amb "Flying Brothers", "Grazy Faces", "Ballet national du Senegal", "Mascarade" i "Humorista Marco"

A les 01 h: Gran traca final de festes.

Molts d'anys!

L'Ajuntament informa

Resum de la sessió plenària extraordinària celebrada dia 11 de juliol de 1997

Adjudicació obres de pavimentació vials urbans, 5ª fase

La 5ª fase de les obres de pavimentació dels vials urbans que compren el carrers que encara resten sense esfaltar, fou adjudicada a l'empresa Riusech per un import de 11.800.000 pessetes, ja que, obertes les pliques, suposava 200.000 pessetes manco que la de Mascaró, S.A. que també hi acudia. Vots a favor, 6 (PP) i 5 abstencions (PSM i PSOE).

Conveni de col·laboració entre Creu Roja i l'Ajuntament de Montuïri

A fi de poder disposar dels terrenys adjacents a l'edifici de la Creu Roja i amb la finalitat de poder-hi instal·lar ambulàncies per al servei del poble, s'acordà per 6 vots a favor (PP) i 5 abstencions (PSM i PSOE) firmar un conveni marc de col·laboració entre la Creu Roja i l'Ajuntament de Montuïri. Cal dir que l'edifici és propietat de l'Ajuntament.

Contracte amb Ambulàncies Insulars

Per poder traslladar amb urgència els malalts que ho requereixin, s'acordà per 6 vots a favor (PP) i 5 en contra (PSM i PSOE) signar un conveni amb Ambulàncies Insulars per un import anual d'un milió de pessetes. De moment se'l signarà fins al proper 31 de desembre per la part corresponent (416.667 pessetes) i cas que el servei es consideri acceptable (en manco de 20 minuts l'ambulància ha de ser al domicili) es perllongarà fins a un any. La negativa dels partits de l'oposició fou deguda a considerar que d'aquesta manera se subvencionen uns serveis privats dels que ja es disposen a través de la Seguretat Social, i ara, si s'empra aquest servei, seran a costa dels veïns.

Condol

Com a moció d'urgència el ple va acordar per unanimitat fer constar en acta un manifest de solidaritat a favor de Miguel A. Blanco, el regidor d'Ernuva (Biscaia) assassinat per ETA, com també el condol per la mort de Jaume Ramonell Aloy, pare del batle.

Programa de festes

El regidor de festes va informar el programa de Sant Bartomeu, al qual els regidors de l'oposició es varen abstenir per no haver estat consultats prèviament.

Espot publicitari

Durant la primera setmana de juliol els nostres graons serviren de marc per promocionar la moda de primavera-estiu que l'any que ve inserirà la revista anglesa "Grattan". Alguns models masculins posaren aquí per fer propaganda allà.

Inauguració d'"Es Pati de Montuïri"

Es Figueral Nou, una vegada acabada la gran reforma que allà s'hi ha fet per espai de més d'un any, s'ha transformat en un hotel rural que ara durà per nom "Es Pati de Montuïri". N'és propietari

Vicenç J. Grande i director, Aleix Vallespir, un nebot del qui fou rector de la parròquia de Montuïri, D. Miquel. A la inauguració per al poble, celebrada el diumenge 13 de juliol, hi assistí nombrosíssima gent, si bé com a restaurant s'obrí a partir del passat dia 20.

Bones festes

A tots els montuïrers, i d'una manera particular als nostres lectors, subscriptors i anunciants, els desitjam unes bones festes de Sant Bartomeu a la mesura dels seus anhels, i

per molts d'anys.

Restaurant

PUIG DE SANT MIQUEL

(Dimarts, tancat)

Festes de Sant Bartomeu

Dia 14 d'agost, a les 22 hores
"Pamboliada mixta"
 Pernil, formatge, vi,
 gaseosa o refresc, gelat i cafè
 (950 pts.)

A les 24 hores
"Es Puig en concert"
Orquestra Art Acústic Band
 Sorpreses, regals, diversió
 fins a la matinada

Molts d'anys a tots!

Ctra. de Manacor, km. 31 • Tlf. 64 63 14 • Montuïri

Miquel Mairata Rosselló, de s'Hostal

Descriu l'ambient, les alternatives i les etapes per les que ha passat el seu local

"Aquesta atmosfera acollidora de cafè de poble, on tothom és ben rebut i respectat, l'ha creada la pròpia gent de Montuïri"

Així s'expressava al llarg de l'entrevista Miquel Mairata Rosselló, cap i màxim responsable del bar de s'Hostal. Gran conversador i de simpatia arronsadora; en Miquel de s'Hostal vessa amabilitat per tots els costats, els seus ulls –molt expressius– l'espargeixen per tot arreu i conviden el client a dialogar amb ell. Persona molt activa, essent coix d'una cama, què es va rompre de nin, no ha tengut impediment per dur una vida de treball intensa.

Com au de costums nocturnes, s'ocupa de servir els clients des que cau l'horabaixa, durant el vespre i fins a la matinada. Hem de dir també que la seva personalitat contribueix a accentuar la nota característica de què gaudeix s'Hostal.

Fa relativament poc temps el tornaren operar de la cama i encara se serveix dels gaiatos ortopèdics.

Va néixer el 17 d'abril de 1945 a Campanet. Fadrí. Té dues germanes: Francisca i Catalina. Des de nin fins a majoret assistí a classe a l'escola pública del seu poble. Segons ens diu –mira per on– volia ser sastre, influenciat per un amic de la família, que tenia aquesta professió.

– Lamentes no haver-te dedicat a l'ofici de tallar i cosir?

La seva rialla inunda l'habitació.

– No. Figura't. Fou cosa de nins. Jo era molt jove i no sabia exactament el que volia.

– On vares començar a fer feina?

– A les oficines de la Menestralia, un taller d'objectes de vidre de Campanet, on ajudava també a portar la comptabilitat.

– Com va esser que els teus companys i tu us instal·làreu a Montuïri vivint a Campanet?

– Fa molts d'anys –ens diu– el meu amic Pep Llabrés i jo passaven per aquí camí de Manacor. Els nostres ulls es posaren damunt s'Hostal. Ens va cridar l'atenció. Fèrem uns comentaris... el resultat fou que, crec que era el 1967 –ara fa trenta anys– juntament també amb l'amo en Pere Vilanova, inauguràvem l'esmentat hostal. Fôrem tres socis els qui el fundàrem amb el nom de "Bar Villama". L'adecentàrem i el preparàrem adequadament. La principal activitat a la qual ens havíem de dedicar era la fabricació d'objectes de vidre d'artesanía. El bar era una cosa secundària.

– Al llarg dels anys va desaparèixer el taller de vidre i quedà el bar. Com fou això?

En Miquel fa unes afirmacions ràpides amb el cap.

– Sí, sí. Així fou. Dos factors contribuïren en el canvi: en primer lloc el forn de vidre no fou encertat en el sentit que no s'instal·là correctament. Això ens donava feina debades i despeses. En canvi el bar funcionava bé i anava prosperant. Decidírem tancar el taller del vidre. Més endavant en Pep Llabrés trobà convenient abandonar la petita societat que havíem format entre els tres i quedàrem l'amo en Pere i jo. Vàrem dur l'establiment junts molts d'anys fins que també l'amo en Pere es jubilà i vaig quedar tot sol.

– A quins factors atribueixes la bona marxa del bar?

El nostre interlocutor ens mira de front amb un deix de serietat en el rostre, i es passa els gaiatos d'un braç a l'altre.

– El nom i la bona imatge de s'Hostal –contesta– l'hi han donat la gent de Montuïri. El mode de ser dels clients ha fet de l'establiment un lloc agradable on els amics hi venen, estan junts i s'hi troben bé. Se senten a ca seva.

– Què ens podries dir més, d'un mode condensat, d'aquests 30 anys d'existència de s'Hostal?

– Voldria assenyalar que des que obrírem hem passat per tres etapes ben definides. Des de la inauguració la gent del poble es tirà literalment dins s'Hostal nombrosament: era una novetat. Arribà la segona etapa que fou quan els vespres i

**FABRICACIÓ
DE
BALUSTRADA**

Magatzem i Oficina:
Cra. Manacor km. 28'5
07230 MONTUÏRI (Mallorca)

Tlf. Magatzem: 64 60 95
" Particular: 64 61 73

fins a la matinada, quan ja tots els pobles havien tancat els cafès, venien els joves de per tot arreu, trobant-nos a altes hores de la nit amb el local ple de gent, que no tenia son, conversant i passant el temps animadament. A la tercera etapa li direm del pa amb oli. De moltes parts de l'illa acudien, i acudeixen, a fer un pa amb oli.

- Heu fet publicitat en mitjans de comunicació per cridar la gent?

- En absolut. La gent s'ho ha anat dient un a l'altre i ve aquí perquè suposam que el que els han dit del local respon a la realitat...

Es retura un poc i continua.

- Però el pa amb oli només és un dels atractius de s'Hostal. La gent de Montuïri amb la seva presència i comportament, ja ho he dit abans, crea un clima que no es veu arreu; fa que els que vénen s'hi sentin bé, no frissen d'abandonar el local.

- Ens ha cridat sempre l'atenció, les llargues converses a través de la barra del bar amb alguns clients al parèixer desenfeinats.

Li fa gràcia la pregunta, i riu abans de respondre.

- Et diré: per davant el taulell passen infinitat de persones. Algunes d'elles, tal volta, se senten soles, no tenen en qui comunicar-se. No és rar trobar algú que et dona conversa, es descarrega amb tu, tenint davant una copa de vi o una tassa amb restes de cafè on hi ha apagats uns quants cigarrets. En aquest cas has de saber escoltar, tenir paciència i fer-te càrrec. El qui tens davant desitja que l'escoltin. Són clients especialment de les matinades.

Ens ha retratat una situació i un personatge.

- Suposam hauran passat pel local personatges importants?

- És així. Per s'Hostal han passat, no per actuar, sinó per gaudir del clima que aquí es respira, entre d'altres Raimon, Rosa León, J. Manuel Serrat, Biel Majoral, Tomeu Penya... No vull esmentar-te altres figures importantíssimes que també han passat per aquí perquè involuntàriament deixaria algú sense citar i em sabia greu.

De prompte canvia de tema.

- Voldria fer una referència -ens diu- a una persona que fou un segon pare per jo: L'amo en Pere Vilanova, amb el qual

duguérem el local tants d'anys. Em consider afornat haver pogut treballar tants d'anys al seu costat.

- Pensant amb el que has dit abans, es a dir, amb el sastre frustrat que tal volta hi ha hagut en tu: desitjaries haver tengut una altra ocupació o estàs satisfet amb la feina actual?

Amb la cara il·luminada pel somriure, contesta encantat a la pregunta.

- Consider que he encertat en el tipus d'ocupació que tenc. Estic gaudint amb la meua feina, m'agrada conversar amb les persones, canviar impressions. Forma part de la meua personalitat; m'estic movent dins l'ambient adequat segons el meu mode de ser. Em sent satisfet i també realitzat amb la feina que vaig fent.

- Què opines de la societat actual, de la gent que ens enrevolta?

- No em sent capacitat per fer una valoració dels temps actuals, però... si, et diré que el món en què ens movem està marcat pel consumisme i no crec haver dit cap novetat. He de dir també, mentrestant, que som un admirador de la joventut actual. Molts d'ells són d'una gran qualitat humana. Els joves de Montuïri tenen molta seguretat amb ells mateixos. Tenen caràcter i futur. El pas del temps, que encara estabilitzarà més el seu mode de ser, em donarà la raó.

- Els temps passat foren millors?

- No. Això són coses de gent major, que per altra part respect molt. Però cada època té els seus encants i els seus defectes.

- Per viure: el camp, el poble o la ciutat?

- El poble o el camp. A Montuïri m'hi sent molt bé.

- Pots definir-nos, en poques paraules, el mode de ser de la gent del nostre poble?

- Mira... admir la naturalitat i la senzillesa en les persones. La gent de Montuïri és així: Sense complexos, i admetent.

- La festa que més t'agrada del nostre poble?

- Sant Bartomeu. No diré res que ja no s'hagi dit abans, però és d'admirar el sentiment de poble que es deixa veure en tal dia. Tots els montuïrers per enfora que estiguin, acudeixen. És d'admirar. Tots senten la festa molt seva.

- Podries donar-nos algun missatge o desig per a la societat actual, també vàlid per a tota la humanitat?

Els ulls nets i oberts d'en Miquel reflexen els seus sentiments.

- Per ara, pel futur i per a sempre desig la pau, la comprensió mútua, la fraternitat... desig un món feliç.

- Fa trenta anys, segons dius, t'instal·lares aquí, al poble. Tengueres difícil assimilar el nostre mode de ser?

- En absolut. Els montuïrers són, repetesc, senzills, de caràcter obert, saben fer cas. Vaig néixer a Campanet i no puc oblidar les meves arrels, però em sent un montuïrer més. Quan em jubili, si puc, quedaré a Montuïri.

Quan ens acomiadam s'aixeca de la cadira recolzant-se damunt els gaitos ortopèdics que no ha deixat de les mans durant l'entrevista. La seva conversa ha estat suggestiva i convincent. Hem resumit el diàleg -com sempre- per haver estat llarg. Tal volta una matinada el tornem escoltar, recolzats damunt el taulell. Esperam que sia ell el qui es descabdelli. Encara té molt per contar.

Miquel Martorell Arbona

Crèdit Obert

Per estrenar casa ara i no haver de necessitar un crèdit mai més

La Caixa vos desitja bones festes de Sant Bartomeu a tots els montuïrers. Molts d'anys!

✶ "la Caixa"

Llibre nou

Jesuïtes mallorquins arreu del món ss. XVI a XX

de Nicolau Pons i Llinàs, S.J.

Treure a llum la petjada que 500 mallorquins jesuïtes al llarg de quatre segles (XVI al XX) han deixat escampada arreu del món, a més de ser una tasca difícil i, al mateix temps, engrescadora, suposa un esforç d'investigació i de recerca per part de l'autor.

Aquest exemplar conté nombrosíssimes referències a la gegantina labor realitzada per aquests membres de la Companyia de Jesús, per tots els continents de la Terra, tant d'evangelització com social, d'ensenyament, ciències, arts... Un llibre que reviscola quant d'humà i diví es pot considerar dins els personatges que esmenta.

En aquesta obra hi trobam ressenya de cinc montuïrers: Rafel Martorell (1709-1786), "El primer mestre de Montevideo", qui morí desterrat a Itàlia; Pere Aloy Miralles (1840-1872), "Missioner a Zambeza", on va morir; Gregori Andreu (1652-1732); Rafel Marimon (1710-1775), missioner a Paraguai i Argentina, morí desterrat a Itàlia i autor del llibre "Historia Natural Paraguaya"; i Cristòfol Miralles Manera (1625-1707), missioner durant 45 anys a Filipines i autor del llibre "Vida de Santa Rosa Peruana". - O.A.

Palma, 1997. Editat per l'autor.- 320 pàgs.

Curiositats històriques

La criada guanyà el plet

Una montuïrera, Joana Maria Trobat, que havia estat 4 anys de criada amb els capellans de Son Trobat d'Algaida, aquests no li volien pagar els serveis aduint que la criada no era pobra. Ella ho va haver de demostrar, i després d'anar per espai de dos anys i mig darrera jutges, procuradors i testimonis, es varen condemnar els capellans a pagar els serveis a la criada. Era el 18 de desembre de 1860 (!).

1) De l'Arxiu Diocesà de Mallorca.

Davant Can Pieres un dia de primavera de 1933

Aquell dia s'hi trobaven (començant per l'esquerra) Gabriel Arbona (pare dels "Quelets"), l'amo en Biel Mateu "Rei" (amb capell), Pere "Pierres" (propietari del cafè), Bartomeu "Mosson", Francesc "Pierres" (Del carrer Nou), don Bartomeu Ferrando (amb capell, pare de don Joan), Bartomeu Timoner "Gurill", Sebastià "Baco" (qui té damunt la seva filla, na Joana), el pare d'en Gaspar "Collet" de plaça (qui té damunt na Maria "Baca"), Bartomeu Aloi, l'amo de la botiga que aleshores hi havia a la plaça de ses Tres Creus, un home arrufat (desconegut) i dret, en Miquel, nebot de ses "Aloies", que vivia a França. Tots són morts manco les dues nines.

III Setmana fotogràfica Sant Bartomeu '97

Bases

- 1.- Hi podrà participar tothom.
- 2.- Tema: Els animals del nostre entorn.
- 3.- La inscripció es farà a l'Ajuntament. Començarà dia 28 de juliol i acabarà dia 7 d'agost.
- 4.- Es donarà un rodets de 12 fotografies (color) i les despeses de revelar les pel·lícules aniran a càrrec de l'Ajuntament.
- 5.- Els rodets es presentaran a l'Ajuntament de Montuïri (plaça Major, 1) en un sobre tancat on figurarà: Nom, telèfon i adreça de l'autor.
- 6.- La Setmana fotogràfica durarà de dia 8 a dia 14 d'agost. Dia 16 d'agost dematí s'hauran d'entregar els rodets a l'Ajuntament.
- 7.- Els treballs seran realitzats pel laboratori fotogràfic "Betacolor" de Palma. Tots els participants seran obsequiats amb la fotografia millor del rodets 20x30 que seleccionarà el jurat.
- 8.- El jurat serà nomenat per l'Ajuntament el qual premiarà els treballs i emetrà el veredict, que es donarà a conèixer dia 25 d'agost de 1997 abans de començar l'espectacle de fi de festa a la plaça Major, a les 22 h.
- 9.- Les fotografies seleccionades seran exposades al públic durant les festes de Sant Bartomeu, a la Sala d'Actes de l'Ajuntament.
- 10.- Els negatius i les fotografies quedaran en propietat de l'Ajuntament de Montuïri, el qual es reserva el seu ús posterior.
- 11.- La participació implica la total acceptació de les bases anteriors.
- 12.- Qualsevol cas no previst en aquests bases serà resolt per l'Ajuntament de Montuïri.
- 13.- Premis: A les tres millors fotografies seleccionades pel jurat se'ls concediran aquests premis: A la 1ª - 50.000 pts., la 2ª - 30.000 pts. i la 3ª - 20.000 pts.

Queixes sobre el mal estat dels camins

Tota vegada que ara les tasques agrícoles, sigui llaurar, cultivar, recollir el gra, es realitzen amb tractors i altra maquinària es fa precis que pels camins rurals hi faci bon passar. Pel que fa als camins ubicats al nostre terme el seu estat és deplorable.

Ja l'any passat, per aquestes dates, que és quan més trànsit hi ha, degut que s'ha de tragar el gra i la palla, per part dels pagesos hi havia queixes perquè amb mal camí s'esquinquen molt els pneumàtics, hi ha perill d'una avaria, i el que és pitjor un accident. Per tant s'ha d'anar tira-tira i amb precaució; i, si l'any passat feia mal anar i venir enguany els

clots s'han fet més grossos i encara és pitjor; arreu hi ha sotracs, voreres sense eixermar, branques dels arbres colindants que fan nosa, pedres caigudes de les parets, quan plou, fang i bassiots. En definitiva, els montuïrers hem tengut i tenim una incomoditat per transitar per la majoria de camins.

En el darrer número de **Bona Pau** i a la secció "L'Ajuntament informa" es llegeix que en la sessió extraordinària celebrada el dia 26 de juny i amb els doblers del Pla Mirall s'acordaren obres de voravies, pavimentació i empedrat de carrers, enllumenat i altres obres que si no m'err en quatre anys les inversions seran

de -ho faig amb la calculadora-352'6 milions de pessetes. Però tancar clots, llevar al fang, pedres, voreres i altres desperfectes de la majoria de camins rurals sembla que no hi ha cap dobler. Almenys no ho ha publicat aquesta revista.

Està bé que Montuïri tengui bon aspecte i es faci bell i acollidor i per tant es facin aquestes obres. Però en tants de milions del Pla Mirall seria del gust de molts de montuïrers que se n'invertissin uns quants per asfaltar els camins que encara no hi estan i, de bell nou, els que ja hi estan, ja que l'asfalt està esquinçat o ha desaparegut i gairebé arreu estan els camins amb molt mal estat.

Sion Nicolau

Glosa

Basta, ja

En memòria de Miquel Àngel Blanco Garrido, mort per ETA dia 13 de juliol del 97 a Ermua (Biscaia).

Miquel Àngel tu que estàs
per les altes regions;
darrer dels assassinats
per ETA sense raons;
prega Déu pels que han quedat
dins les arpes dels lleons,
per dins tot el país basc,
Espanya i altres nacions.

El que han fet en tu és cruel,
no podrem oblidar-ho,
però si ja estàs en el cel,
davant Déu nostre Senyor,
prega per noltros, Miquel,
que tenguem pau i unió,
i sia arrabassada en rel
l'ETA i no deixi llavor.

Que deixin ja de matar
a l'innocent, per favor,
i Espanya perdonarà
tanta maldat i terror,
que és hora de viure ja
en pau, justícia i amor:
diguem basta a tant d'horror,
basta, basta, basta ja.

Antònia Adrover

"SA NOS TRA"

CAIXA DE BALEARS

**Vos desitja molts d'anys i
bones festes de Sant Bartomeu**

Carrer Major, 11

Tif. 64 63 11

Montuïri

Boutique

Atenció especial als montuïrers

C/ Impremta nº 1 (Pas den Quint) - Tef. 72 40 98 - Palma de Mallorca

Una encertada transformació ha convertit Es Figueral

Hotel Rural Es Figueral Nou

Es Pati de Montuïri Restaurant

*Diligent servei
Amb totes les comoditats
Acurada atenció al client
Servei de noces i banquets*

Carr. Montuïri-Sant Joan, km. 0'7 • Tlf. 64 67 64 • Montuïri

El 13 de juliol fou presentat als montuïrers i convidats i dia 20 es féu l'obertura oficial

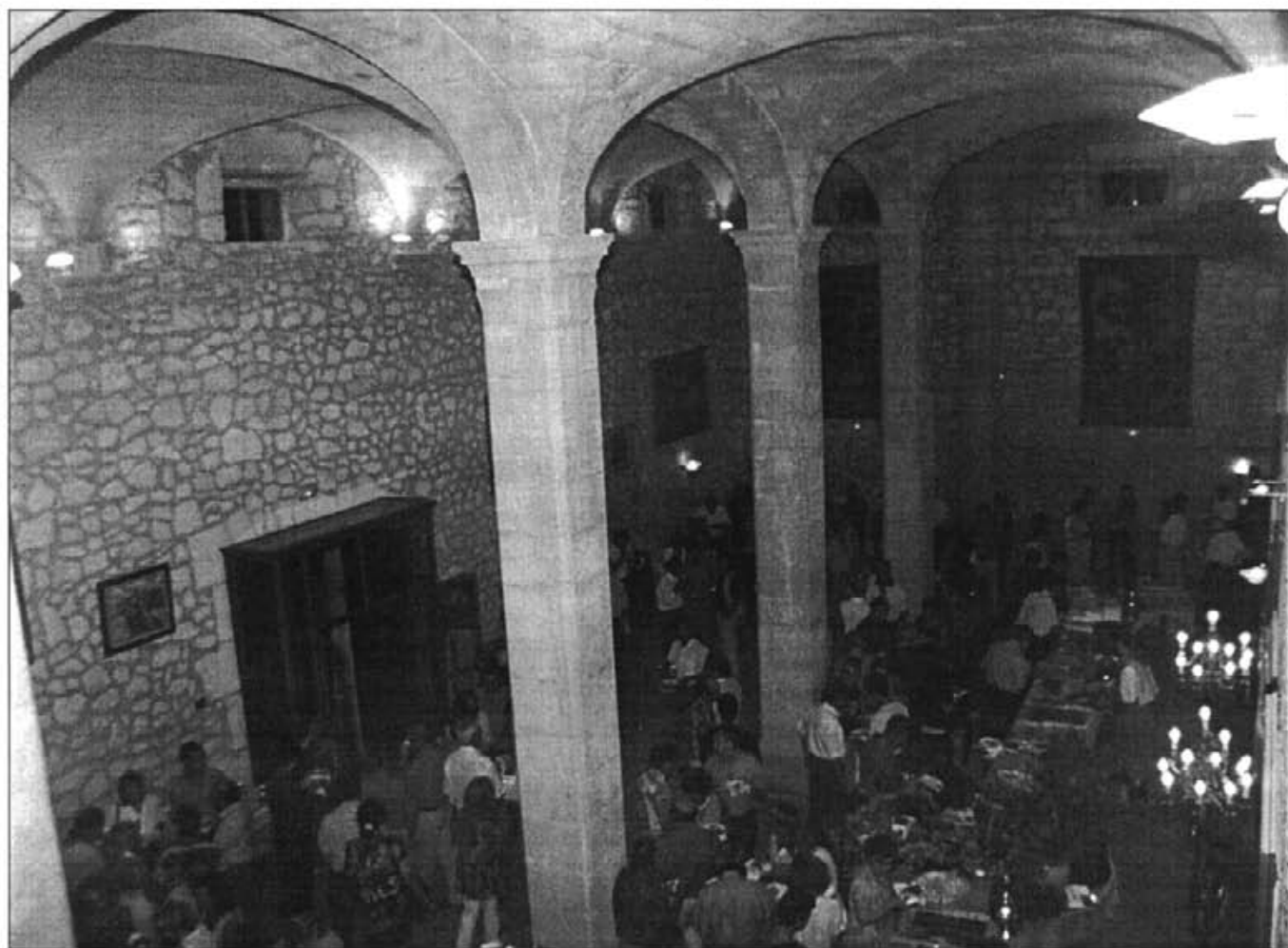
Els montuïrers saben molt bé que Es Figueral Nou està situat sols a uns 700 metres del poble i que fins ara havia estat una possessió rústica d'uns 50.000 m2 d'extensió, amb unes cases i un bon jardí; però en el nostre temps un finca poc rendible com a terra de cultiu.

Aquesta sumptuosa transformació –com es pot veure a les fotografies del reportatge– ha convertit les cases i voltants amb un hotel rural de luxe i confort, així com pertoca per la seva categoria, el qual dona prestigi no sols a aquell lloc, sinó fins i tot a Montuïri.

L'edifici temps enrere, l'any 1879 disposava d'un grandios celler i ara i allà mateix hi ha el restaurant on s'hi conser-

Nou en un luxós hotel rural i pulcre restaurant

ven les antigues voltes, com també i des de l'exterior a més de poder contemplar, en estendre la vista, una meravellosa panoràmica del Pla de Mallorca, també es complauen de les altes muntanyes de la serra de Tramuntana.

Aquest hotel rural està totalment climatitzat i compta amb 18 habitacions diferents, tant en cabuda, com en arquitectura i decoració, on, a les quals, hi predomina el clàssic estil de les nobles cases de l'antiga pagesia mallorquina.

A l'entrada no hi manca un elegant vestíbul, també com a zona de descans. I com a tot restaurant hi trobam la recepció, una sala de jocs i de lectura, una esvelta piscina climatitzada amb una zona infantil, una terrassa solàrium, una pista de tennis...

I ja no parlem del menjador i del restaurant on no hi manquen detalls; com també cal esmentar la selecta cuina mallorquina –ja tastada el dia de la inauguració– la qual omplirà de goig exquisit el paladar del més exigents clients.

Les fotos d'aquestes pàgines donen idea de la transformació d'Es Figueral Nou i de la nombrosa acollida que li va dispensar el públic els dies de la presentació i inauguració

Prevenir, millor que apagar

Quan un bosc crema, s'hi crema la vida dels animals, la vida de les plantes. Hi perdem bellesa. Hi perdem tots. I tots en som responsables, perquè ho podríem evitar en el 99% dels casos. Això ens ha de fer reflexionar: si l'home provoca el foc, l'home el pot evitar.

Ja anam pel bon camí: l'any passat va ser l'any amb més poques hectàrees de bosc cremades i amb més pocs incendis.

Les institucions fan la seva feina, però no basta. Necessitam la teva col·laboració en la prevenció.

Recorda: no facis res que pugui provocar un incendi. No en vulguis ser responsable.

Aquest estiu, i amb la teva ajuda, les illes, més verdes que mai.

COM HI HEM DE COL-LABORAR

- *Mai no encenguis foc al bosc ni als voltants. Totes les precaucions són poques.*

- *Mai no hi tiris llosgues ni mistos encesos. Tampoc no ho facis quan vagis amb cotxe o amb tren.*

- *Acampa únicament a les zones autoritzades.*

- *Ni la muntanya ni el bosc són abocadors: deixa el fens dins el contenidor més pròxim.*

- *Col·labora amb agents forestals, unitats de vigilància forestal, cossos i forces de seguretat i altres col·lectius que fan feina per protegir la natura. La teva ajuda és fonamental.*

- *Si detectes cap foc, dona'n avís immediatament a l'UUDOS, telèfon d'emergències. No pensis que algú ja ho deu haver fet. Si veus que qualcú no segueix aquests consells, adverteix-lo del risc. I no oblidis que avui la llei castiga molt durament les conductes imprudents*.*

112

UUDOS

TELÈFON D'EMERGÈNCIA

GOVERN BALEAR

Conselleria de Medi Ambient,
Ordenació del Territori i Litoral

* Article 352, BOE núm. 281, codi penal, Llei orgànica 10/1995 de 23 d'octubre: Els que incendiïn forests o masses forestals seran castigats amb penes de presó d'un a cinc anys i multa de dotze a devuit mesos.

Delmes per a reformes a l'església (1772) - II

El rector detalla al Bisbe la inversió de les despeses

(Continuació)

Ara comença l'explicació de les necessitats parroquia per parroquia. En quant a la nostra diu així:

Villa de Montuiri

En esta villa su Parroquia y término todo el diezmo es comun y de realengo, pues aunque hay dos llamadas Caballerías sobre ser de poca importancia, no alteran la división regular de diezmos porque los dueños solo perciven la quarta parte de la que toca a el Rey, que deve ser parte y media de todo el diezmo, el Rector y Beneficio toman su quarta parte y la parte y media que correspondía a Obispo y Cavildo, está cedida por estos para dotación de las Dignidades de la Cathedral, como la parte que les correspondía en las Villas de Algayda y Llummayor solo se advierte que en este término hay un predio que es el maior de el perteneciente a el Baylio de San Juan que no paga Diezmo alguno. (1)

Segueix una explicació detallada de les despeses de la parroquia feta pel que aleshores era rector de la parroquia Gabriel Ramonell. Tal volta és la part més sucosa del document:

Parroquia de Montuiri.

En cumplimiento de lo mandado por su Ilma. con carta orden de 19 Octubre del corriente año: devo decir a Su Ilma. que en todos los frutos de Diezmo de esta Parroquial de Montuiri, se hacen quatro partes, una de estas percibe el Cura, con la obligación de dar de ella la quarta parte al Prestimonio que hoy día posehe Dn. Martín Torrens, residente en la Corte, la estimación de este año con otro son 266 libras, 13 sueldos, 4 dineros.

Las otras tres partes quedan para el Parroco que hacen suma de 800 libras de las que se desmontan las partidas siguientes.

1. - Primeramente por salario de dos vicarios cien libras cinquenta a quiscuno de ellos (100 libras 50)

2. - Más por pan y vino en la Sacristía para celebrar (30 libras).

3. - Más por el sacristán (10 libras).

4. - Más annualmente al Seminario de San Pedro (5 libras 16 sueldos)

5. - Más por la Cofradía de Rectores (2 libras 16 sueldos).

6. - Finalmente según manda la última

Sínodo de esta Diócesis deve celebrar el cura de esta Parroquia, sesenta dos misas pro Pópulo cuya caridad importa nueve libras seis sueldos.

Cuyas partidas en una importan ciento cinquenta y siete libras, diez y ocho sueldos y ocho dineros.

De estas cuentas se ve queda en limpio para él Rector seiscientas quarenta y dos libras, un sueldo y quatro dineros.

Y de estas deve vivir el Párroco y la familia que para su servicio pide la decencia del su estado y remedian las necesidades de sus feligreses.

Deducida la dicha quarta parte para el Párroco, de las tres que se quedan, se hacen dos iguales, la una para el Herario Real que importa 1600 libras.

La otra que importa la dicha suma de 1600 libras se distribuye por partes desiguales a las Dignidades de la Cathedral. Esto es:

Al Arcediano

533 libras, 6 sueldos, 8 dineros

Al Cabiscal

400 libras

Al Thesorero

266 libras, 13 sueldos, 4 dineros

Al Sacristán

266 libras, 13 sueldos, 4 dineros

Al Subcantor

133 libras, 6 sueldos, 8 dineros

Las Cavallerías de este término son tres la una de la Mitra y Cavildo (2) cuyos frutos año con otro se evaluan en 25 libras mallorquinas, aunque el Cavildo por la mitad les concede a su propio Bedel.

La otra es de la Torre que posehe don Francisco de Villalonga y Truyols cuyos frutos se evaluan en 25 libras.

La otra posehe Don Jaime Juan Comellas (3) y está por ver poco el territorio, se evalua la mitad (12 libras).

La Iglesia necesita cada año para cera en el triduo, solemnidad del Corpus, con su octava y terceras Dominicas que paga la Universidad (4) de dicha villa (73 libras).

Más paga por Azeyte que se consume en la Lámpara de la reserva del Santísimo Sacramento 60 libras.

Más paga por otras menudencias de dicha Iglesia 20 libras.

Cuyas partidas hacen la suma de 153 libras 12 sueldos que annualmente paga

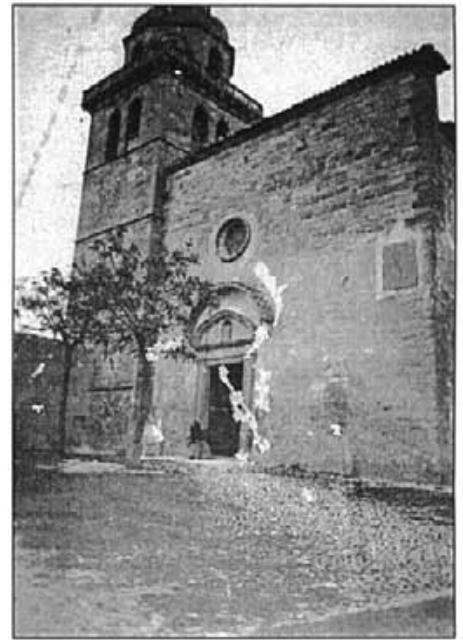

Foto de principis d'aquest segle

dicha Universidad de Montuiri como consta por certificación de Pedro Morey, secretario y escrivano de la misma dada en 26 Octubre de 1772.

Dicha Iglesia concluida que esté, necessita cada año para su conservación, por Herrero, Carpintero y Albañil y reconocer texados treinta libras (30 libras).

Pero siendo lo material de dicha Iglesia fábrica vieja y rota en el año 1755 se empezó a renovar de pies a cabeza, con nueva idea a que desde entonces he contribuido con doscientas libras cada año y ahora falta el suelo y el altar mayor corresponde al Cuerpo de ella que comprehende gradas, pedernales de Binissalem y nuevo quadro (5) y dorarle que en una importará tres mil libras.

Esto es quanto devo decir a Su Señoría esperando nuevos ordenes en que obedecer a su Ilustrísima, cuya vida guarde Dios muchos años. Montuiri, Octubre 30 de 1772. Beso las manos de su Ilustrísima su menor siervo y capellán Doctor Gabriel Ramonell, Rector de Montuiri.

Ilustrísimo Señor Don Juan Diaz de la Guerra, Obispo de Mallorca

Guillem Mas Miralles

1)- Es refereix a Mianes, propietat aleshores de l'orde de Sant Joan de Malta.

2)- Suposam que es refereix a aquesta possessió de Mianes.

3)- Son Comelles. Les dimensions de la possessió d'havien reduït degut a l'establiment iniciat l'any 1724 del que actualment coneixem com ses Rotes.

4)- Ajuntament.

5)- Retaule de l'Altar Major.

LA FOTO DE MITJAN SEGLE

En el Puig

Encara que molts d'ells hagin sortit altres vegades, consideram que aquest grup d'amics que l'any 1946 pujaren al Puig de Sant Miquel a finals de novembre, el dia de la festa de Crist Rei, aquesta estampa es mereix un lloc en aquesta col·lecció de fotografies de mitjan segle. Així i tot, malgrat el temps passat, els hem reconegut a tots: Miquel de sa Botigueta (†), Jerònia "Badia" (†), Francisca Lladó, Francisca Xamena, Maria "Roig" (†), un extern, Miquel "Quelet", Miquel "Llull", Maria "Quelet", Gabriel de Son Coll, Jaume "Tarric" (†), Antònia Mayol "Teresa" i Bartomeu Sampol.

Records d'infantesa**Aquell conillet o peixet de pasta fet per les monges!**

Guard un record inesborrable de les Germanes de la Caritat. En aquell temps, abans de la guerra, a Montuïri hi havia una comunitat de quinze o setze monges i, quan el poble agrait pels seus serveis, les duia un bon present de matances, de coques i torrons per Nadal, de panades i rubiols per Pasqua florida, quan les portàvem un paner de fruita primerenca i exquisita o una senalla de verdura fresca, la portera o la mateixa superiora solien obsequiar-nos amb un "conillet" o amb un "peixet" fet de pasta, i què ho era de bo i saborós aquell petit obsequi, pastat per les mans fines i delicades de les monges!

Els nins i nines cada trimestre solíem fer una sortida al camp i per les Verges era tradicional anar a menjar bunyols al bosc de Son Moià, on dinàvem i jugàvem

davall una alzina augusta i patriarcal que, des de llavors, sempre m'han recordat aquella altra alzina bíblica de la qual quedà penjat, enganxat pel cabells, mentre fugia, eixancat damunt un mul, n'Absaló, fill de David, i que morí travessat per la llança del general Joab.

Després de la 1ª Comunió, durant el curs 1936-37, amb el meu germà Miquel, anàrem a escola a la Sala Mariana amb el vicari Munar, que també ens duia d'excursió al Puig de Sant Miquel o a les coves de Son Moià. M'agradava molt anar a escola amb ell perquè era un mestre excel·lent, que ensenyava molt bé. Llàstima que només hi poguéu anar un any, puix pel maig de 1937 se'n va anar d'èconom a Lloret de Vista Alegre. Tot el poble el va acomiadar a la plaça i jo record que vaig plo-

rar molt. Després vaig anar a les Escoles Públiques que encara feien olor de nou, i allà també hi vaig tenir bons mestres; però el millor, almanco per mi, fou don Francesc Pomar, germà de la madona de ca n'Aloi, natural de Lluçmajor, bon pedagog, insigne poeta que, com a cristià pels quatre costats, el dos de març de 1939, amb motiu de l'elecció del Papa Pius XII, aquell dia va escriure a la pissarra aquesta frase en llatí: *anuncio vobis gaudium magnum: Papa habemus, cardinalem Pacelli*. I després —ho record com si fos avui— ens la féu copiar en el quadern, com si fos una pàgina de caligrafia. Quan ens la va corregir i veié la meua lletra tan semblant a la seva, em va preguntar: "I tu, Sebastià, que vols esser quan siguis gran?" I jo li vaig contestar clar i llampant: "Capellà, per servir a Déu i a l'Església".

Sebastià Miralles Trobat

Palla i gra

Mala collita de cereals

A conseqüència d'haver-se perdut el segar i batre —l'anyada es recolleix amb màquina recollidora— per el fora vila no es veuen pallers ni s'entra palla al sostre com es pot veure al dibuix que il·lustra aquest tema i del qual n'és autor en Joan Miralles Gomila, on es veu un home pujant una escala de gat i entrant un llençol de palla.

Record com en certa ocasió un pagès digué: "tan aprecii un llençol de palla com una senalla de gra". Però ara sembla no s'aprecia ni una cosa ni l'altre. La gent d'ara no es preocupa gaire si hi ha —com enguany— poca palla i poc gra. En general es compra el pa al forn o botiga, i pel que fa a la palla hi ha pel fora vila poc bestiar per a menjar-la-sa. Així mateix degut que a Mallorca hi ha bastants cavalls de carreres, així com de muntar i tirar carruatges per a passejar turistes a més de grans vaqueries hi ha una certa demanda de palla. El preu però, si bé no és tan baix com l'any passat tampoc és massa alt.

Però antany, a les explotacions agràries, fossin grosses o petites, com que arreu tenien bísties de feina a més d'altre bestiar, necessitaven de la palla i que aquesta fos ben batuda, i no troncada, perquè si ho és les bísties la rebutgen. Hi ha una tonada del cantar de batre que diu: *Mulettes correu correu sa paia fereu menuda si la feis llarga i troncada en s'hivern ho trobareu*. Els carretons de batre, de pedra, amb el continu rodar per damunt les messes deixaven una palla ben curta tupada i menjívola.

Per això era molt important tenir palla a cobro i a més construir ben fet un paller a defora; si aquest està ben fet per molt que plogui no s'amera. Hi havia persones que per construir un paller eren veritables mestres. Es construïen en forma piramidal, o cònica. La primera es començava quadrada o rectangular; la segona, rodona, tan d'una manera com de l'altra s'anava component i espargint la palla de manera que no caigués i romangués ben composta i guardant simetria a tots els quatre costats de manera que un costat no prengués més peu que l'altre. Amb el mateix compoundre s'anava estrenyent i s'acabava la cucua amb palla de ciurons

o faves perquè aquesta és més feixuga i suporta millor les fortes ventades i pluges. Quan plou, la palla de llegums impedeix que l'aigua entri dins la palla bona. Però ara no hi ha bísties, han llevat moltes vaqueries i encara que se n'emprí no és com antany que a cada casa pagesa se n'havia de menester. A més, pagesos que conrin unes quantes quarterades i que criïn bestiar no en queden gaire.

Referent a enguany no més hi ha palla pel pla de Mallorca. La llarga estada sense pluja i les altes temperatures del mes de maig i juny han fet malbé la majoria de sembrats. Als comellars de terres bones així mateix hi ha messes, però el preu del blat i l'ordi segueix essent baix, semblant a l'any passat; cosa incomprendible ja que havent-se collit (segons estimacions) un 60% menys del que és normal, feia pensar que els preus pujarien, però no ha estat així, el blat es paga entre 26 i 28 pessetes quilo i l'ordi de vint-i-dues a vint-i-cinc, net i eixut. La civada sí que es paga al pagès a unes 5 ò 6 pessetes més que l'any passat: a 32 el quilo la paguen a la cooperativa de Montuiri.

Referent a la palla hi ha un poc de demanda. Segons em digué un pagès la hi han posada a sis pessetes el quilo embalada i a dues sense embalar. Aquests preus són semblants als de l'any passat.

Pels qui conram poques quarterades —com és el meu cas— en quant al gra si es té poc aviram o bestiar i no es necessita, en el preu que sigui no queda altre remei que vendre'l, però a la palla, tota vegada que l'arreglar-la costa quatre pessetes quilo, només en queden dues de netes, i havent-hi poc bestiar per produir fems, el terreny, poc a poc, s'empobreix de matèria orgànica i vertaderament s'està amb dubtes que s'ha de fer de la palla; si deixar-la sense arreglar, vendre-la, fer-ne un caramull o entrar-la a cobro.

Segons criteri dels enginyers agrònoms, i de qualque pagès, cas d'haver-la de malvendre, convé no invertir diners en arreglar-la i deixar-la fer a damunt el terreny a fi que es podreixi. Per accelerar

(Dibuix de Joan Miralles Gomila)

la putrefacció, després de la primera pluja o si se sap que prest hagi de ploure, s'han d'espargir uns cent quilos de sulfat amònic o nitrat per quarterada; d'aqueixa manera el terreny aviat s'enriqueix de matèria orgànica o sigui fems.

Aquesta manera de procedir té l'inconvenient que per a llaurar fa nosa, requereix primer passar la fressadora o bé amb un bon sol, quan va torrat, amb els esterrossadors mirar si es trosseja i llavors sí que ja farà més bon llaurar.

N'hi ha que opten per arregar-la, fer un paller mal fet de bales a defora i esperar que es podreixin; però a més d'haver de pagar l'embaladora, una vegada ben podrida, ha minvat molt i els fems obtinguts són xerecs. La millor manera d'aprofitar-la és tenir bestiar i que a més de menjar tota la que vulguin de la que deixen fer-los un bon llit i cada dia renovar-lo. Així sí que concagada i compixada pels animals es transforma amb uns bons fems i que tan necessaris són per als nostres conreus.

Hi ha una manera de llevar la nosa com és calar-li foc, però està prohibit fer-ho abans del mes d'octubre perquè és delicat pel perill que comporta el que una capgirada de vent ens enganyi i provocar un incendi. No obstant a les zones allunyades de perill i amb control s'autoritzen cremades de palla. Però si hi ha compradors la manera millor és embalar-la i vendre-la.

Sion Nicolau

Melcior Verger Socias "Mestre Sion"

Fou escolà prop de 50 anys i agafà un lladre dins l'església

A principis de segle i molt de temps més enrere es pot dir que la major part de gent del poble anava a l'església i els actes de culte eren molt concorreguts, encara que no fossin dies de precepte. Per aquest motiu l'escolà, dins el poble, era una de les persones que més es veien. D'aquí que "Mestre Sion", l'escolà, Melcior Verger Garcias, a Montuïri, era conegut per tot arreu.

Va néixer a la vila dia 19 de desembre de 1875 a la llar dels esposos Bartomeu Verger Galmés "Pelut" i Catalina Garcias Cerdà, ambdós nascuts i residents aquí. La seva infància també va discórrer semblant a la dels nins del seu temps. Quan fou al-lot gran començà a fer de picapedrer amb el seu germà Rafel. Per cert que quan a l'estació edificaven el safareig del qual les màquines del tren s'havien d'abastir d'aigua, el rector Isern, coneixedor de les seves qualitats, l'envià a demanar i li va oferir esser l'escolà major de la Parròquia, càrrec que va acceptar sense dilació.

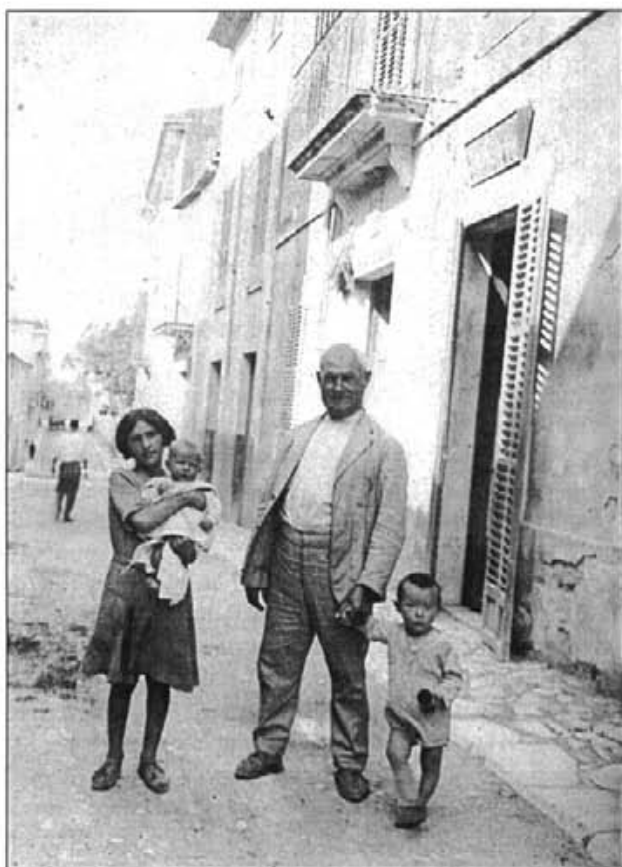
Mentrestant en Sion –així era conegut aleshores a Montuïri– també tocava a la banda de música, si bé en els primers temps de joventut no mirava cap al-lota. Però vet ací que, quan va conèixer a Catalina Serra Mas, va esser com una fletxa, tot i que ella era dos anys més vella que ell. Va tenir molt d'èxit, començaren a estimar-se i al poc temps es casaren. S'independitzaren dels seus pa-

Mestre Sion quan era escolà fotografiat davant on ara hi ha "La Caixa" o ca na "Poeta", amb dos dels seus néts.

Na Joana Aina "Lucia"† (a l'esquerra) du amb les mans na Maria "Quelet". L'home dret és el protagonista i el nin petit, que porta amb les mans una campaneta, és en Miquel "Quelet". La foto és de 1929 quan hi havia pins sembrats en mig de plaça, els quals encara es destrien.

I darrera ells, a la dreta, també es pot veure el portal de l'entrada de l'extingida "Caixa Rural", amb el rètol a damunt.

Tota una fotografia històrico-retrospectiva.

res i anaren a viure al carrer de les Corregudes.

A l'any següent ja va néixer el primer fruit del matrimoni, una nina, el 14 de novembre del 1900; però malauradament al cap de tres anys i deu dies moria na Catalina. I això que na Joana Aina, la se-

gona –encara ara viva– ja havia nascut, el 25 d'agost de 1902. I el tercer fou un nin, en Bartomeu (Montuïri, 25-3-1905 - 12-12-1977), qui després fou secretari de l'Ajuntament i assidu col·laborador de *Bona Pau* a la primera època (1).

Els prop de cinquanta anys que fou escolà va viure a la casa de Ca s'Escolà, que ell mateix va adesar per a vivenda i avui és el local de les Persones Majors.

Durant la seva vida es va comportar com una persona seriosa i feïnera. Com a espòs i pare de família no consentia que els seus fills desaprofitassin el temps i es va preocupar per donar-los uns estudis superiors a la mitjanja del seu temps. D'aquí que la seva filla Joana Aina, fos practicant i comare de Lloret de Vista Alegre i després, de Montuïri, i en Bartomeu, primer, escrivent i després, com hem dit, secretari de l'Ajuntament i destacat investigador de la nostra història.

Les persones d'edat encara recorden l'escolà Sion com amb una canya i una candela prima al seu extrem encenia els llargs ciris del canelobres, com també

músic bar
Ca Na Poeta

Cafè
Can Pieres

Desitgen a tots els montuïrers
bones festes de Sant Bartomeu

amb una caperutxeta adequadament adossada, els apagava.

En el seu temps la missa primera de cada dia començava a les 4 del matí (hora solar) i ell no sols la servia, sinó que abans ja havia fet sonar les campanes. I a la sortida, amb freqüència, se'l podia veure dins el batiport empatant la xerradeta amb les "beates". Així arreplegava totes les petites "bufes" del dia anterior. I tot seguit, dins un o altre cafè —ja que no li feien por les copes— tenia suficients arguments per amollar tant allò que li havien contat com el que sabia com escolà. Pensem que en aquell temps i sobretot a missa primera, es casaven el viudos i viudes; i mestre Sion ho divulgava en el cafè i així la jovecua, tot sabent-ho, ja era partida —a vegades esperava el vespre— a fer-los befa i qualche cosa més, com és ara serenates burlesques amb corns, esquelles i foc.

En temps de corema o a la novena de Sant Antoni o en altres solemnitats, quan molta gent anava a sentir el sermons feia posar els al-lots als primers bancs, i allà, per les bones o per les males —sempre es perdia qualche clatellada— aconseguia que hi hagués compostura.

Amb els escolanets, que estaven a les seves ordres, també anava a fer qualche

excursió a peu a Cura, i amb ells a vegades es permetia qualche extralimitació. Però no els consentia un mal comportament, ja que quan s'encaçaven per dins l'església, corrent per damunt els bancs o per darrera l'altar major, els reprimia. Els qui en el seu temps foren escolanets i encara són vius, avui ja s'acosten o passen els 80 anys; com en Toni "Volandí", en Tesà "Putxo", en Joan "Ferrericó", en Biel "Silis", en Biel "Lucio", en Miquel Cardell i altres, alguns dels quals encara recorden com amb ell feien hosties per combregar, i fins i tot amb ell l'any 1932 sembraren el fasser de damunt els graaons que hi ha al costat de la rectoria. Fins i tot es diu que fou ell el qui, abans, havia sembrat la resta de fassers.

Però possiblement el fet seu i que més ha tanscendit en el temps, pel ressò que tengué, fou aquest: En certa ocasió el rector Gori agafà mestre Sion i li digué: "En es caixonet de ses ànimes de sa capella de s'Ecce-Homo des d'un temps ençà quasi mai hi ha dobbers i domés podem esser tu o jo, es qui les lleva. I com que no som jo (afegí el rector)..." L'escolà, però, negava i amb raó que no era ell. I filant i pensant com agafaria el lladre se li va ocórrer posar un fil d'elec-

tricitat quasi invisible que anàs de la porta d'aquella capella a ca seva, a l'habitació on dormia, i al cap posar-hi un timbre. (Ell, d'electricitat aixímateix en sabia, perquè quan per primera vegada la posaren a Montuïri, ja havia ajudat a fer la instal·lació). Així ho féu. Esperà... i un bon dia, de primera nit, tocà el timbre. I mestre Sion tan aviat com pogué se n'anà tot corrent cap a Can Pieres i ja des del portal digué, fort: "Lladres a l'iglesi". I tot seguit, amb el personal, entraren dins el temple i es dirigiren cap a aquella capella on hi trobaren el lladre. Fou en "Molo", un home que havia estat "hermano" de Cura, un poc desbaratat, però el lladre. Tot el poble ho sabé i durant un llarg temps se'n dugué un forta murmurada.

Mestre Sion continuà d'escolà fins a la fi del 1940 en què, havent complit els 65 anys li arribà l'hora de la jubilació. I tres anys després, el 9 d'octubre de 1943, ens deixà definitivament.

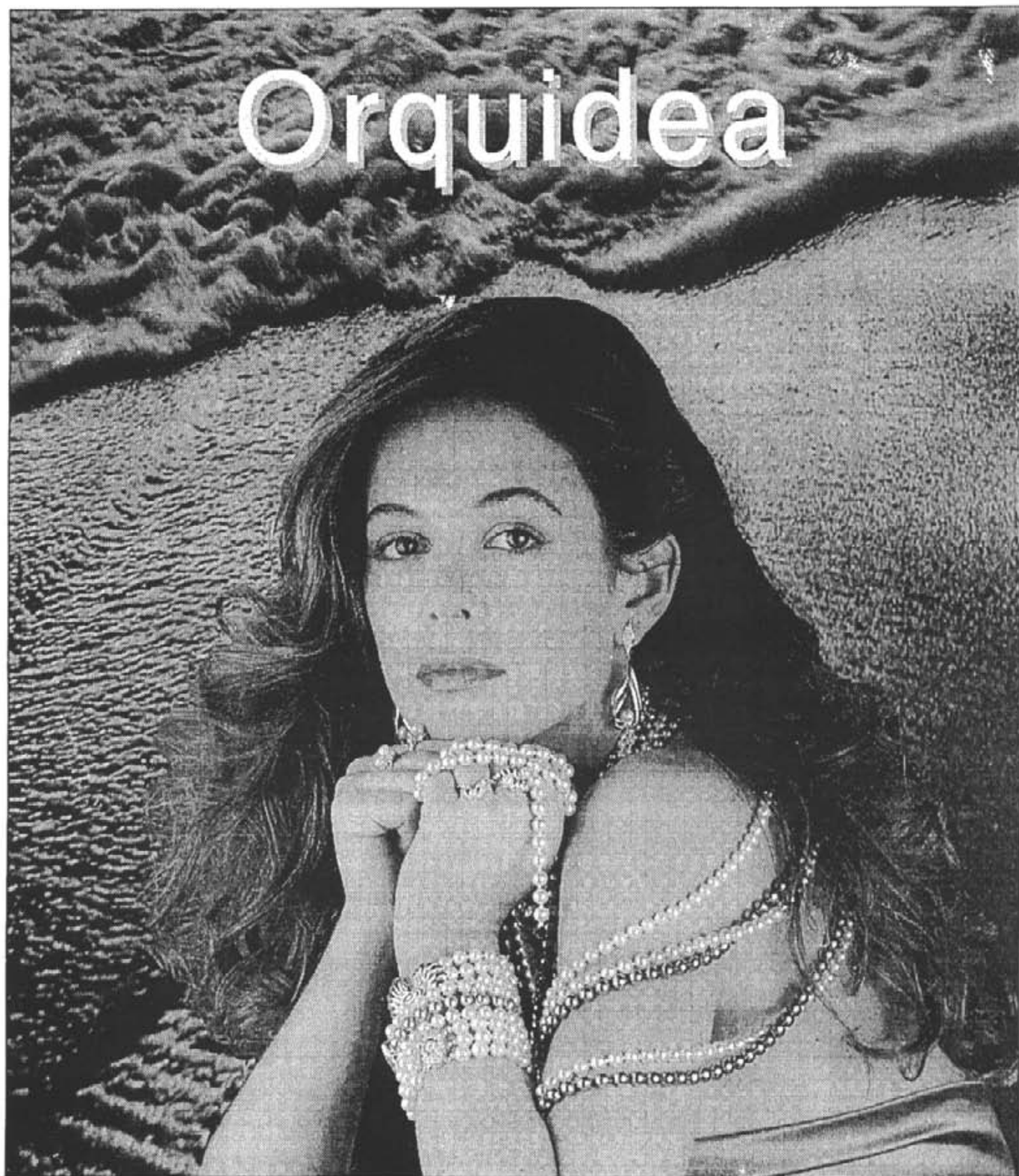
Havia estat un home amb defectes, com qualsevol humà, però que la gent l'apreciava pel seu caràcter.

O. Arbona

1)- Per a més detalls, cfr. *Bona Pau* n° 478, de desembre 1992.

*L'Estació de Servei Ses Jardines
i el Bar Ses Jardines
desitjen a tot el poble de Montuïri
unes bones festes de Sant Bartomeu*

Orquidea

Perlas
Orquidea®

Un llibret recolleix tota la història

XXV aniversari del Torneig de la Llum

Com passa el temps! Sembla que fa dos dies que asseguts davall del ventilador del bar de can Llorenç sortia la idea d'organitzar un torneig de futbol base on participassin equips de totes les categories. Érem Guillem Rigo, Damià Sastre del Cide i el que susbscriu, Gabriel Gomila.

Aleshores posàvem el primers fonaments d'un torneig d'estiu que arribaria a assolir gran popularitat a tota Mallorca i on hi participarien, any rera any, els millors equips de futbol base de l'illa. Mai no ens ho haguéssim imaginat, avui un quart de segle després, que arribaria al seu 25 aniversari de celebració ininterrompuda.

Doncs bé, el dia 10 d'aquest mes se celebrarà el XXV aniversari amb motiu de l'acte d'inauguració de l'actual edició. Està prevista -no confirmada- l'assistència del president de la Federació Espanyola de Futbol, Àngel Maria Villar. S'han convidat també, les autoritats autonòmiques i esportives de la nostra Comunitat Autònoma.

Està previst que el partit inaugural el juguin el Mallorca juvenil, actual campió, i la Selecció Balear sub-17. Per altra part, el Comitè Organitzador ha publicat un llibret de 24 pàgines en color que recolleix la història del torneig, la relació del campions de les vint-i-quatre primeres edicions; el calendari, participants i bases d'enguany. A les primers pàgines, hi ha sengles salutacions dels presidents del Govern Balear, Consell de Mallorca, Federació Espanyola de Futbol, Federació Balear de Futbol, Comitè Organitzador, Club Esportiu Montuïri i Batle de Montuïri.

XXV TORNEIG DE LA LLUM

- . Nombre d'equips participants: 32
- . Dates de celebració: del 10 al 22 d'agost de 1997
- . Dies de competició: 13
- . Nombre de partits: 32
- . Lloc: Poliesportiu Es Revolt
- . Equips participants.
- . Juvenils grup A (divisió d'honor i lliga autonòmica): Atlètic Balears, Cide, La Salle, La Victòria, Mallorca, Parròquia Ramon Llull, Penya Arraval i Platges de Calvià.

. Juvenils grup B:

Beta - Montuïri - Portocristo - Sóller

. Cadets grup A (I regional): Cide - La Salle - Mallorca-Platges de Calvià.

. Cadets grup B:

Beta - Independent - Montuïri - Portocristo

. Infantils grup A

(I regional): Atlètic Balears - Cide - La Victòria - Penya Arraval

. Infantils grup B:

Algaida - Beta - Montuïri - Sa Indioteria

. Alevins: Algaida - Montuïri - S'Indioteria - Sóller

CALENDARI

AGOST 1997

. Diumenge, 10.

A les 20'30: Concentració dels 32 equips participants.

A les 21 h: Inauguració

del XXV Torneig de la Llum i presentació equips. A les 22 h: Partit inaugural, Mallorca (campió 1996)-Selecció Balear

sub-17

. Dilluns, 11. A les 19: Alevins, Sóller-Sa Indioteria. A les 20'30: Cadets B, ▶

Seguridad y Limpiezas, S.A.

Gremio de Albañiles, 14

Tifs. 29 50 92 - 29 50 66 - 20 63 11
Pol. Son Castelló 07009 Palma de Mallorca

◀ Beta-Portocristo. A les 22: Juvenils B, Beta-Portocristo.

. Dimarts, 12. A les 19 h: Alevins, Montuïri-Algaida. 20'30 h: Cadets B, Montuïri-Independent. 22 h: Juvenils B, Montuïri-Sóller.

. Dimecres, 13. A les 19 h: Infantils B, Montuïri-Sa Indioteria. 20'30 h: Cadets A, Mallorca-Cide. 22 h: Juvenils A, Mallorca-Ramon Llull (1).

. Dijous, 14. A les 19 h: Infantils B, Algaida-Beta. 20'30 h: Cadets A, Platges Calvià-La Salle. 22 h: Juvenils A, Platges Calvià-Cide (2).. Divendres, 15. Descans.

. Dissabte, 16. A les 19 h: Infantils A, Cide-La Victòria. 20'30 h: Infantils A, At Balears-Penya Arraval. 22 h: Juvenils A, La Salle-Penya Arraval (3).

. Diumenge, 17. A les 19 h: Alevins, 3r/4t llocs. 20'30 h: Infantils B, 3r/4t llocs. 22 h: Juvenils A, At Balears-La Victòria (+).

. Dilluns, 18. A les 19 h: Infantils A, 3r/4t llocs. 20'30 h: Cadets B, 3r/4t llocs. 22 h: Juvenils B, 3r/4t llocs.

. Dimarts, 19. A les 19 h: Alevins, FINAL. 20'30 h: Cadets A, 3r/4t llocs. 22 h: Juvenils A, Guanyador 1-Guanyador 2 (X).

. Dimecres, 20. A les 19 h: Infantils B, FINAL. 20'30 h: Cadets B, FINAL. 22 h: Juvenils A, Guanyador 3-Guanyador 4 (Z).

. Dijous, 21. A les 19 h: Infantils A, FINAL. 20'30 h: Cadets A, FINAL. 22 h: Juvenils B, FINAL.

. Divendres, 22. A les 19'30 h: Juvenils A, 3r/4t llocs, Perdedor X-Perdedor Z. A les 21'30: Juvenils A, FINAL, Guanyador X-Guanyador Z. A les 23'15: Lliurament de trofeus i cloenda.

SET EQUIPS

El club esportiu Montuïri ha inscrit set equips a les competicions federades 1997/98: I preferent, III regional, juvenils, cadets, infantils, alevins i benjamins de futbol-8.

La creació de l'equip aleví de futbol-11 en substitució de l'anterior de futbol-7 i la del conjunt de III regional representen les novetats més destacades davant un temporada que es presenta força interessant i el que és més important, amb la intervenció d'uns 130 joves montuïrers que practican esport. Per dur a terme aquest nou projecte esportiu, el CE Montuïri ha iniciat la campanya de socis. S'espera arribar als dos-cents.

I preferent

El club torna a aquesta categoria després d'haver passat una temporada per la I regional i haver-se proclamat campió. La competició comença en Es Revolt, el dia de sant Bartomeu, contra el Son Roca.

Continuarà com a tècnic, el míster de l'ascens, Fernando Asensi. El segon entrenador, serà Tomeu Duran.

De moment, la plantilla està integrada per Rafel Alcover, Jaume Alcover, Guillem Munar, Israel, Gabi Sampol, Joan Verger, Llorenç Gacies, Tomeu Verger, Renedo, Juan Carlos Martínez, Baltasar Socies, Mateu Gomila (de la temporada passada) i Gabriel Amengual, Tomeu Bennassar i Joan Sampol (procedents dels juvenils). Són altes Aljama (mig, del Llosetenc), Roman (lateral, del Felanitx), Juanra (davanter-mig, de La Salle) i Pedro Mariano (defensa que torna al club després de dos anys en el Vilafranca).

Joan Gomila, campió d'Espanya de natació a 200 metres lliures.

Va obtenir medalla de bronze a 100 metres espatlla

Les baixes han estat Miquel Ribes, Gerardo (Vilafranca), Rubén i Almansa. Jugarà a III regional, Mateu Coll. Formarà tàndem tècnic de l'equip de III regional, Jaume Pocoví, qui actuarà també com a jugador.

Dissabte, dia 9, a les set de l'horabaixa juguen en "Es Revolt" un partit de pretemporada contra l'Andratx.

A les festes d'Algaida varen aconseguir el trofeu Sant Jaume després de derrotar els amfitrions per 1-2.

* Calendari de I Preferent

- . Grup (18 equips): Mallorca.
- . *Calendari de la I volta:*
- . 24 agost, Montuïri-Son Roca.
- . 31 agost, Montaura-Montuïri.
- . 7 setembre, Montuïri-Peguera.
- . 14 setembre, La Unió-Montuïri.
- . 21 setembre, Montuïri-Port de Sóller.
- . 28 setembre, Felanitx-Montuïri.
- . 5 octubre, Montuïri-Santanyí.
- . 12 octubre, Esporles-Montuïri.
- . 19 octubre, Montuïri-Aleúdia.
- . 26 octubre, Gènova-Montuïri.
- . 2 novembre, Montuïri-Badia Cala Millor.
- . 9 novembre, Xilvar-Montuïri.

Millor... i més aprop

Super Montuïri

Extens assortit

Gran varietat de productes d'alimentació

Peix fresc • Carnisseria

Xarcuteria • Fruita i verdura

"Panaderia" • Pastisseria • Rebosteria

Servei a domicili

C/ Es Dau s/n

Tif. 64 67 60

Montuïri

Restaurant Munper, guanyador del campionat d'estiu de futbol-7

El club esportiu Montuïri, que ha iniciat la campanya de socis, ha inscrit set equips en les competicions federades

III regional i els alevins de futbol-11, novetats

La lliga de I preferent comença el dia de Sant Bartomeu amb la visita del Son Roca

Restaurant Munper, amb el trofeu de campió de futbol-7

. 16 novembre, Montuïri-Santa Ponça (coincidència amb el Mallorca-Oviedo).

. 23 novembre, Espanya-Montuïri.

. 30 novembre, Montuïri-Soledat (coincidència amb el Mallorca-Saragossa).

. 7 desembre, Alaró-Montuïri.

. 14 desembre, Montuïri-Calvià (coincidència amb el Mallorca-Betis).

. 21 des, Casa Miss Sa Pobla-Montuïri.

. 4 gener, Montuïri-Ferriolenc.

La segona volta comença l'11 de gener i acaba el 17 de maig. No hi ha competició el 12 d'abril (Pasqua) i sí, el dia 1 de maig (divendres).

El Montuïri coincideix amb els partits del Mallorca en el Lluís Sitjar en els enfrontaments del dia 18 de gener contra el Montaura (Mallorca-Deportivo), 1 de febrer contra La Unió (Mallorca-Tenerife) i 19 d'abril contra l'Espanya de Lluçmajor (Mallorca-Espanyol).

Per tant hi ha hagut sort, dels 19 encontres del Mallorca a casa, només s'ha coincidit amb sis jornades del Montuïri en Es Revolt.

JOAN GOMILA, MEDALLA D'OR

Joan Gomila es va proclamar campió d'Espanya de natació de la categoria veterans H (màsters), en la modalitat 200 metres lliures, a les finals celebrades en el club natació Reus Ploms de Tarragona els dies 26 i 27 de juliol.

A més a més, Joan va obtenir medalla de bronze a 100 metres espatlla i va quedar quart a 50 espatlla i cinquè, a 100 metres braça.

Hi participaren 377 nedadors de representants de 47 clubs de l'estat espanyol.

Joan, una altra vegada, enhorabona.

RESTAURANT MUNPER, CAMPÍO

L'equip del restaurant Munper s'ha proclamat campió del torneig d'estiu de

futbol-7 que al llarg dels mesos de juny i juliol. Han participat desset equip, dividits en dos grups.

Els dos primers de cada un disputaren les semifinals el dimarts 22 de juliol. Va haver-hi empat en els partits Restaurant Munper-Ca na Poeta i Cerveseria Jaume III de Lluçmajor-Ca na Maria. Per penals guanyaren els restauradors i els llucmajors. A la final, jugada el dimecres 23, també va produir-se empat (2-2). Restaurant Munper va aconseguir el màxim guardó gràcies a l'encert en el llançament de penals. En el partit de consolació, Ca na Poeta va derrotar Ca na Maria per 4-3.

D'aquesta manera, la classificació dels quatre primers -que reberen els trofeus donats per l'Ajuntament- va quedar així:

- . Campió: Restaurant Munper.
- . Subcampió: Cerveseria Jaume III de Lluçmajor.
- . Tercer: Ca na Poeta.
- . Quart: Ca na Maria.

Restaurant Munper també es va proclamar campió al torneig d'estiu celebrat a Algaida.

AGOST POLIESPORTIU

Aquest mes d'agost continuarà l'activitat local esportiva. En el poliesportiu Es Revolt hi haurà torneigs de voleibol (2x2), bàsquet (3x3), tennis, escacs i tennis taula. I a la segona festa de Sant Bartomeu hi haurà, a més, carreres ciclistes per a corredors locals.

JOAN BARCELÓ, CAMPÍO

El dissabte, 15 de juny es va disputar a Maó (Menorca) el campionat d'atletisme en pista de Balears per a corredors veterans. El montuïrer, Joan Barceló Prohens, adscrit al club Opel de Felanitx, resultà guanyador autonòmic a les dues proves a les quals participà: 400 m. i 800 m. lliures. En Joan pertany a la categoria veterans (la de 50-54 anys).

Biel Gomila

BAR
RESTAURANT
MUNPER

ESPECIALITATS

- Cuina Mallorquina
 - Carn a les esgelles
 - Embotits ibèrics i mallorquins
- NOCES I COMUNIONS**

Ctra. Palma-Manacor. Km. 29 - Tlf. 64 40 70 - 07230 MONTUÏRI

Sant Bartomeu:

Motiu per renovar la il·lusió cristiana

Actualment, la nostra Església que peregrina a Mallorca es proposa, per iniciativa del nostre bisbe, obrir una magna assemblea de tots els cristians, anomenada Sínodo Diocesà, per sentir-nos tots membres vius i actius, conscients i corresponsables de formar entre tots l'Església.

I en aquesta Església, el Concili Vaticà II demana que els seglars ocupin el lloc que els pertoca, perquè ells tenen una missió pròpia, la de fer realitat el regne de Déu en el món.

L'Església, segons el Concili Vaticà II, ha de saber interpretar "els signes dels temps" per a viure en aquest món, dialogant amb aquest món concret, i ésser sal i llum, ferment d'un cel nou i d'una terra nova, i sembradora d'Evangelí.

El poble de Montuïri ha de saber aprofitar el seu ambient de festa per a cercar llaços de germanor, de treball en

bé de tots, part damunt les inevitables diferències de maneres de pensar i de veure les coses.

I la comunitat cristiana de Montuïri, és a dir els montuïrers que són cristians no només perquè varen rebre el baptisme de petits, sinó també i sobretot perquè creuen que Jesús és el Fill de Déu, que se senten seguidors seus i continuadors de la seva obra; aquests cristians, la comunitat cristiana de Montuïri ha de renovar la seva il·lusió i el seu compromís de fidelitat a l'Evangelí i de corresponsabilitat en les tasques parroquials i de l'Església de Mallorca.

Que aquesta festa vos faci sentir a tots més bons montuïrers, més bons fills del vostre poble, i als qui vos sentiu cristians vos faci voler ésser també més bons cristians.

Sebastià Salom, Vicari Episcopal.

(De l'homília del dia de Sant Bartomeu de 1995)

Baptismes

Dia 10 d'agost a les 6 de l'horabaixa a l'església parroquial tindrà lloc la celebració comunitària del baptisme.

La Mare de Déu Assumpta

Degut a la sortida dels Cossiers, la missa en honor a la Mare de Déu Assumpta tindrà lloc dia 15 d'agost a les 9'30 h. del vespre. Tot seguit a l'església hi haurà el pregó de festes de Sant Bartomeu a càrrec de Catalina Cirer, i a continuació el lliurament dels premis literaris "Sant Bartomeu 97".

Gelatada

A benefici de les obres dels Graons i per tal d'anar cobrint les despeses, dia 16 a les 19'30 h. a Plaça se celebrarà una gelatada en col·laboració amb l'Ajuntament i amb "Aires de Pagesia de Sant Joan". A continuació hi haurà ball de bot com també es preveu la sembra del fasser que manca. Així es donaran per conclòses les obres de restauració dels graons.

Homenatge a la vellesa

A les 7 de l'horabaixa del diumenge dia 17, a l'església se celebrarà l'Eucaristia com a començament de l'Homenatge a les Persones Majors. Per tal motiu aquest diumenge se suprimeix la missa de les 21 h.

Celebració penitencial

Dia 21 a les 21 h. tindrem la celebració penitencial de la reconciliació com a preparació per a les festes patronals de Sant Bartomeu.

Completes de Sant Bartomeu

El dissabte de Sant Bartomeu, dia 23, a les 19'15 h. començaran les completes cantades per la Coral Mont-Lliri amb assistència dels Cossiers. Acabarà amb la veneració a Sant Bartomeu i entrega de l'alfabugera.

Festa de Sant Bartomeu

La festa del titular de la nostra parròquia la celebrarem dia 24 i començarà l'Eucaristia solemne a les 11'30 h, a la qual predicarà Mn. Antoni Riutord Fullana, rector solidari d'Algaida. Cantarà la Coral Mont-Lliri i els Cossiers interpretaran el ball de l'Oferta. A les 21 h. hi haurà la missa dominical. S'aprofitarà la diada festiva per portar l'Eucaristia al malalts que ho desitgin.

Demografia

Juliol de 1997

Naixements

27 de Juny.- Joan Miquel Ferrer Rigo, fill de Jaume i de Maria.

22 de juliol.- Maria Dolors Vila Jiménez filla de Bartomeu i Mª Dolors.

Defuncions

Dia 6.- Josep Miralles Noguera "Moio", casat de 82 anys.

Dia 11.- Jaume Ramonell Aloy "Matxo", casat de 74 anys.

Dia 13.- Maria Verd Tous "Llofriva", viuda de 87 anys.

Dia 14.- Antoni Fiol Gomila "Tarric", casat de 90 anys.

Dia 21.- Miquela Garau Noguera "Moia", casada de 68 anys.

Dia 28.- Gabriel Roca Pocoví "Lluccio", casat de 75 anys.

Dia 30.- Miquel Mayol Gomila "des Pont", casat de 60 anys.

Matrimonis

Dia 19.- Miquel Verger Gomila amb Maria Elena Jaume Sastre.

Pluviòmetre

Juliol de 1997

Dia 11..... 7'6 litres m²

Noces d'argent

17 agost 1972

Gabriel Verger Ramonell "Matxo" amb Joana Bennassar Verger "Carbonera".

Noces d'or

2 agost 1947

Baltasar Fiol Mayol "Putxo" amb Margalida Andreu Oliver "Horteta".

7 agost 1947

Gabriel Llaneras Moll "Mianes" amb Francisca Miralles Rossinyol "Poeta".

12 agost 1947

Josep Sampol Cerdà "Sampol" amb Francisca Riera Mas "Soqueta".

28 agost 1947

Antoni Mayol Jaume "Caragol" amb Catalina Sastre Noguera "Moia".

Apotecaries

Sant Joan 10 Agost Ariany 24 Agost
Vilafranca 17 " Montuïri 31 "

Temps passat

10 anys enrere

Agost de 1987

Nous presidents

A les eleccions celebrades aquest mes d'agost de 1987 foren elegits presidents: Joan Pocoví Oliver, del CE Montuïri i Joan Beltran Solivelles, de la Societat de Caçadors. I pel setembre següent, Gabriel Mateu Sociés ho seria de l'AMPA.

25 anys enrere

Agost de 1972

Antoni "Rei" substituï l'amo en "Niu"

Degut a un accident que havia sofert l'amo en "Niu", aquest any, amb valentia i decisió, el jove Antoni Mateu "Rei" el va substituir tocant el flabiol i tamborí amb els Cossiers". Eren les festes de 1972 i el poble ho comentà molt favorablement.

50 anys enrere

Agost de 1947

Ingressos de les berbenes

Els encarregats de les berbenes de Sant Bartomeu celebrades el 23 i el 25 d'agost de 1947 ingressaren a l'Ajuntament 400 pessetes com a donatiu i altres 250 "Per usos i consums" dels mateixos dies.

100 anys enrere

Agost de 1897

Nou rector regent

En vista del delicat estat de salut que patia el rector Gorí Escarrer, el bisbe va nomenar dia 1 de juliol de 1897 Jaume Homar Reynés, aleshores vicari de Santa Eugènia, perquè vengués a Montuïri com a rector regent. Aquí s'incorporà a principis d'agost.

Cuinar en casa

Garrovetes del Papa

Ingredients

2 vermells d'ou
500 grams de sucre pols

Elaboració

Ho pastam bé fins que es pugui treballar, li donam la forma de garrovetes i es couen a mig foc.

Joana Sastre Pocoví "Pipa"

Gloses

A Jaume Ramonell

D'en Jaume "Matxo" jo sé que mos da sa despedida; un amic bo que tenia, que era un homo de bé, feia en haver-lo de mester tots es favors que podia; m'ha deixat sense alegria perquè ara pus ja el veuré; Déu el tengui si convé en el cel en companyia.

Contesta insinuant

En certa ocasió insinuàrem a l'amo en "Parrí" haver canviat una paraula d'una glosa anteriorment dita per ell, però sense alterar el seu sentit. No arribà a enfadar-se, però així mateix deixà caure aquesta (OA):

No sé on contestar de lo que ara me parlau; vós tanmateix ho posau així com més bé vos va, i no em fassau destrempar si voleu guardar sa pau.

Miquel Massanet "Parrí"

MATERIALS DE CONSTRUCCIÓ

BIGUES - BLOCS - RAJOLS - AÏLLAMENTS
TRANSPORT PROPÍ - PINTURES - XEMENEIES
DISSABTES MATÍ OBERT

Crta. Montuïri - Porreres, Km. 1 - Tlf. 64 66 95

MONTUÏRI

OMEGA

OMEGA

Cindy Crawford's choice

New Constellation

Ω
OMEGA

The sign of excellence

Joyeria *Fermin*

